De Zuid-Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 48. KAAPSTAD, ZATURDAG, 7 DECEMBER, 1878. No. 4,472

SMUTS & HOFMEYR,

No. 11,

KASTEELSTRAAT, KAAPSTAD,

DRUKKEN Brochures, Boeken, Circulaires, Rekeningen, Doop-, Lidmaten-, en Huwelijks Registers, Doodbriefjes, Adres Kaartjes, Bezigheid Kaartjes, enz., enz., enz.

☞ *Orders van Buiten worden met spoed en egen billijke prijzen ten uitvoer gebragt.*

De Zuid-Afrikaan en Volksvriend

DE Inteekening op dit blad is in de Stad £1 11s. en in de Buitendistrikten £2 per aar, *vooruit betaalbaar*. Aan elken inteekenaar worden twee volle bladen per week toegezonden.

☞ Zij die voor het Blad wenschen te bedanken moeten drie maanden vooruit kennis geven van hun voornemen.

LET WEL!

DE Verkooping van Schapen van den heer M. MULLER, bepaald op den 9den December, te Klapmuts Statie, zal *NIET* plaats hebben.

52 Vette Zware Slagtossen.

Op Dingsdag, 10 dezer,

ZAL aan het STATION KLAPMUTS verkooping plants hebben van bovengemeld getal uitmuntende Ossen, die zeker present zullen zijn.

D. HAUMAN.

De Villiers Faure & Co., Afslagers.

60 Extra Vette Groote Slagtossen,
25 Do. do. Koeijen,

ZULLEN worden verkocht te KLAPMUTS STATIE, op

DONDERDAG, 12 DEZER.

Zij zullen zeker present zijn.

P. J. DU TOIT.

Stellenbosch, 3 Dec. 1878.

P. J. BOSMAN, Afslager

800 Extra Vette Merino Schapen
300 Do. Kaapsche do.
200 Do. Kapater Bokken.

Op Maandag, 16 Dec. aanst.,

ZAL bovengemeld getal Schapen en Bokken publiek worden verkocht te KLAPMUTS STATIE. De Merinos hebben alle twaalf maaden Wol en zijn persoonlijk opgebragt door den Ondergeteekende.

M. D. HOMMEL.

Paarl, 6 Dec. 1878.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

Uit de Hand te Koop:

ACHT uitmuntende TREKOSSEN, in extra conditie, geschikt voor den Slagter. Aanzoekam te geschieden **na den 20sten December,** wanneer zij op mijne plaats te Daljosaphat te zien zullen zijn.

STEPHS. MALHERBE, Jozan.

Daljosaphat, 30 Nov. 1878.

WEGGELOOPEN,

VAN GROOTFONTEIN, aan den Beaufortschen Weg,

VIER TRANSPORTEZELS,

waaronder een Montevideo.

Heeren Schutmeesters en anderen, bij wie zij mogten aankomen, gelieven daarvan kennis te geven aan den ondergeteekende, door wien alle kosten dadelijk zullen worden betaald.

JAN A. FAURE,
Postkantoor, Eerste Rivier.

WAARSCHUWING.

DE Ondergeteekende waarschuwt elk en een iegelijk, in zijn Veld niet te jagen noch op de Vallei Vogels te schieten, noch Vee te doen grazen, zullende de overtreders, zonder onderscheid, in regten worden vervolgd.

J. P. BOSMAN.

Weltevreden, dist. Stellenbosch,
25 November, 1878.

60 Extra Vette Slagtossen.

Op Dingsdag, 17 Dec. aanst.,

ZULLEN opgemelde Ossen publiek verkocht worden aan KLAPMUTS STATIE. Zij zijn in uitmuntende conditie en zullen zeker present zijn.

A. P. B. VAN NIEKERK.

Paarl, 6 Dec. 1878

J. S. Marais & Co., Afslagers.

TENDERS

VOOR

Baksteenen en Kalk, 1879.

Kantoor der Bestuurscommissie van het Dok en den Zeebreker aan Tafelbaai,

4 December, 1878.

TEN DEZEN KANTORE zullen tot op DINGSDAG, den 17den dezer, des Middags 12 uur, Tenders worden ingewacht voor de levering van zoodanige hoeveelheden BAKSTEENEN en KALK als voor deze werken mogen benoodigd zijn gedurende het jaar, eindigende den 31sten December, 1879.

BAKSTEENEN, ongeveer 200,000, *Beste Harde*, per 1,000.
BAKSTEENEN, ongeveer 100,000, *Roode Harde*, per 1,000.
SCHELPKALK, per Bushel.

Monsters bestaande uit 10 Baksteenen van iedere soort en uit een Bushel Kalk, bij den Magazijnmeester, aan de Werken te worden ingezonden op den datum van het inzenden der Tenders.

De Baksteenen en Kalk moeten aan de Werken geleverd worden in zoodanige hoeveelheden, als van tijd tot tijd gelast zal worden door den Resident Ingenieur, en met onderwerping aan afwijzing, als zij niet worden goedgekeurd.

In de Tenders moeten de namen worden opgegeven van twee Borgen voor de behoorlijke nakoming van het kontrakt.

De laagste of een andere tender niet noodwendig te worden aangenomen.

Op last,

JNO SAUNDERS,
Secretaris.

Tenders voor Leverantien.

Kantoor der Bestuurscommissie van het Dok en den Zeebreker aan Tafelbaai,

6 December 1878.

HIERBIJ geschiedt kennisgeving, dat ten dezen Kantore tot op DINGSDAG, den 17den dezer, des Middags 12 uur, Tenders zullen worden ingewacht voor de levering van zoodanige artikelen als welke vereischt mogen worden voor de Dienst dezer Werken, gedurende het jaar, eindigende den 31sten December 1879.

Bijzonderheden zijn te vinden in de *Government Gazette* van heden.

Op last,

JNO. SAUNDERS,
Secretaris.

UITGEBREIDE VERKOOPING

VAN

Ezels, Paarden, Aanteelbeesten, Schapen, Bokken, enz.,

TER PLAATSE

"UITKIJK," KLAPMUTS,

Nabij Klapmuts Statie.

DE gewone Verkooping van den Ondergeteekende zal plaats hebben op

Donderdag, 19 Dec. aanst.,

WANNEER ZULLEN WORDEN VERKOCHT:

50 Fraaije Jonge Potberg Ezels, van 2 en 3 jaar, waarvan sommigen geleerd
2 Span gedresseerde Ezels, geschikt voor Transport.
2 Paar Kar Ezels, groot en sterk, in goede conditie.
2 Paar Gedresseerde Kar Paarden schimmel ruins, 5 jaar oud
1 Paar schimmel Ponies, 5 jaar, goed gedresseerd
1 Paar Vos Ruins, 4 jaar, goed gedresseerd
1 Paar egale lichtbruine Hengsten, 2 jaar
4 Gedresseerde Rijpaarden, waaronder 2 Schiet en Juffr. Paarden
40 Goedgeteelde Aanteelbeesten, Kerry met Hollandsch Ras, waaronder sommige in melk en de overige op kalven gaan
6 Uitmuntende Slachtossen, goed voor Kerstmis
300 Extra Vette Kaapsche en Merino Hamels
100 Do do. Kapater Bokken, eerste klasse
100 Angora Bok Ooijen, eerste verbastering
50 Vette Varkens
5 Paar Kar Tuigen, beestenvel en aluin, nieuw
1 Span Eel Tuigen, Aluin Leder
50 Mud du Toits Koorn, eene groote hoeveelheid Harvergerven en Kaf
50 Halfamen uitgezochte Oude Pontac en Groendruif Wijn
3 Ligte Buggies en wat verder zal worden aangeboden.

MARTHS. BEIJERS, C.F.zn.

Uitkijk, 5 Dec. 1878.

J. S. Marais & Co., Afslagers.

Verkooping precies ten 10 ure te beginnen.

150 Extra Vette Slagt- en Trekossen

ZULLEN PUBLIEK WORDEN VERKOCHT

TE KLAPMUTS STATION,

OP

Donderdag, 12 December aanstaande,

'S VOORMIDDAGS TEN 10 UUR.

BOVENSTAAND getal Ossen zijn in uitmuntende conditie, van het Binnenland aangebragt, en zullen verkocht worden voor rekening van den Ondergeteekende.

W. ROUNSLEY.

Paarl, 21 November, 1878.

DE VILLIERS, FAURE & Co., Afslagers.

BLOEM VAN ZWAVEL!

De Ondergeteekenden ontschepen ex "Daylight"

Brandram's Bloem van Zwavel.

TE KOOP IN DE ST. GEORGESTRAAT NO. 28.

J. G. STEYTLER & CO.

DE GROOTSTE VOORRAAD

VAN

MEUBELEN,

IN ZUID AFRIKA,

88, 90 en 92, LANGEMARKTSTRAAT, KAAPSTAD.

D. ISAACS & CO.

HEBBEN aan het Publiek van de Kaapstad en de Buiten Distrikten te berigten dat zij hunne Gebouwen aanmerkelijk vergroot hebben tot betere plaatsing van hun uitgebreiden voorraad, welken zij gerust kunnen aanbevelen, daar alle Artikelen van goed droog hout gemaakt zijn, geschikt voor dit klimaat. De eigenaars, vele jaren lang dezen handel gedreven hebbende, en kontante koopers op de Engelsche Markt zijnde, zijn in staat om te verkoopen:—

GOEDE MEUBELS tegen merkwaardig LAGE PRIJZEN. Daarenboven zijn zij ook voornemens VOOR KONTANT GELD te verkoopen, hetwelk hen in staat stelt aan hunne klanten het volle voordeel van kleine winsten te geven, daar er niets toegegeven wordt voor KWADE SCHULDEN.

Een groot assortiment van in de kolonie gemaakte Meubels en Stinkhouten Stoelen altijd voorhanden.

Het Publiek wordt uitgenoodigd tot het komen zien van hunnen voorraad en het vernemen van de prijzen.

LET OP HET ADRES:

De Zuid Afrikaansche Meubelbazaar,

88, 90 en 92, Langemarktstraat, Kaapstad.

GEORGE FINDLAY & CO.

ONTVANGEN EX "INDIA,"

Johnson's Portland Cement
Galvanisch Effen Heiningdraad
Galvanisch Gevlochten Heiningdraad
Galvanische Krammen en Spanbouten
Hoepelijzer, ¾ duim en 2½ duim
Stukvat Hoepel, 3 duim en Klinkers voor dito
Tupper's Galvanisch IJzer, 6 tot 10 voet
Galvanisch Gebogen IJzer, 8 en 9 voet
Blad Zink, Nos. 9, 10, 12, 14, in Vaten van 5 cwt
Patent Veiligheids Pijpen—4 soorten
Seine Zeilgaren en Bladkurk
Europeesch Touw en Geteerde Weefijn
Charcoal Vertinde Platen, IC, IX, IXX, DX, DXX
Guest's Hoefijzers voor Paarden en Muilezels
Belgisch Vensterglas, 9 x 7 tot 30 x 24.

IJZERPAKHUIZEN, GRAVESTRAAT.

Belangrijke Kennisgeving

AAN BOEREN.

MAAIMACHINES! MAAIMACHINES!

DE Ondergeteekenden hebben thans ontvangen hunne Jaarlijksche Bezending van

WALTER A. WOOD'S MAAIMACHINES.

Boeren die begeerig zijn zich van een van deze zoo beroemde Maaijers te verzekeren, worden verzocht hunne orders zoo spoedig mogelijk in te zenden aan de Ondergeteekenden om teleursteiling te voorkomen, daar er een groot aantal van die, welke verwacht worden, reeds verkocht is, en vroege aanvraag om die, welke nog onverkocht zijn, dus noodzakelijk is.

Bovengemelde Machines hebben den Eersten Prijs behaald op den Maaiwedstrijd te Kalabaskraal, en dergelijke eerbewijzen zijn haar toegekend, waar zij ook vertoond zijn in verschillende deelen der wereld.

VAN DER BIJL & Co.,
Eenige Agenten.

Mogt eenig gedeelte der Machine breken, dan kan men altijd duplicaten bekomen van de Agenten.

ZUID AFRIKAANSCHE

Wijnbouwers-vereeniging

(GELIMITEERD).

AAN de Aandeelhouders wordt in herinnering gebragt, dat de Tweede Storting van Twee Ponden (£2) per Aandeel betaalbaar is op alle Aandeelen vóór den 15den dezer.

ALFRED GREENER,
Secretaris.

Kaapstad, 4 December 1878.

REQUISITIE.

Malmesbury, September 1878.

Den Heer DANIEL BRESLER,
Tweekuilen, Malmesbury.

WAARDE HEER,—Wij ondergeteekenden, stemgeregtigden van de kiesafdeeling Malmesbury, verzoeken u bij deze, uwe toestemming te verkrijgen, om u verkiesbaar te stellen als vertegenwoordiger van onze afdeeling in het Lagerhuis. Uwe diensten tot bestwil onzer ingezetenen, vooral den boerenstand, zijn zoo wel bekend, dat wij hierover verder niet veel noodig hebben uit te breiden.

Wij hebben de eer te zijn,

J J Lombard	J T Louw
C J R Bresler, Jz.	T J Louw
D G Cellie	H A Louw
T C Boonzaaier	J A Grobbelaar
H J Basson	J J A Grobbelaar
F S Smuts	N P Nielsson
H S Loubser	J T Basson
J S Maree	P J Marais
M M Loubser	J Mostert
S W J van der Merwe	B J le Roux
S J D van Niekerk	D J du Plessis
C J Grobbelaar	J A L Bresler
E W B Grobbelaar	D J Kotzee
T S Maree	H A Truter
P A Louw	N J F Kotzee
W A Maree	W D Malherbe
C J R Bresler, Dz.	H J Jordaan
A Maree	A Siebrits
C L Maree	D J Kriegler
W A Maree	B Siebrits
S H Reyneke	C H Walters
H C Blatt	B Siebrits
H J Gildenhuys	D M du Toit
S Gildenhuys	C H M Loubser
W A Maree	W A Maree
P S Maree	E L Stein
S C J Smith	J R Bresler
D J P Kotzee	Jan W Carson
J J F Kotzee	T G Lochner
M J Kitshus	D A Hanekam
M E C Dippenaar	B J Dippenaar
C P J Bester	Paul Joh. Louw
D J H Kotzé	J C Smit
T C Lochner	N M Smit
M A N Basson	M Lategan
Pieter Vreij	J Myburgh
C P J Smit	P P J Muller
J P C Bester	A C Retief
A J Kotzé	M van der Spuy van der Westhuyzen
W J Croeser	A J van der Westhuyzen
J P Minnaar	A A van der Westhuyzen
M Smuts, Dz.	N J S Carsten
M L J Ras	C J A Smith
P V B Smuts	J H v d Merwe
H N Dempers	I J Vos
J H A Kotzé	H J Bester
M du Pree	F C J Bester
N H Acker	A W Kotze
Johannes Louw	J P Bester
T J Louw	D J L Kotzee
J J Louw	A B Gildenhuys
F R Louw	P J Gildenhuys
J T Louw	Hendr Grobbelaar.
D J Louw	

ANTWOORD.

18 November 1878.

Aan de heeren die de bovenstaande Requisitie geteekend hebben.

WAARDE HEEREN,—Ik erken de ontvangst uwer Requisitie, waarin gij mij verzoekt, dat ik mij verkiesbaar zal stellen als Lid voor het Lagerhuis.

Uw verzoek toe te staan is mij haast onmogelijk wegens mijne uitgebreide bezigheid. Zoo als u bekend is, kan geen *Boer* gemist worden van zijne plaats. Ware het niet, dat de belangen van mijn distrikt en land mij ter harte gaan, en en had ik niet een zoo talrijk geteekende Requisitie ontvangen, die onderteekend is door de meest invloedrijke ingezetenen van het distrikt, ik zou mij niet er toe kunnen laten bewegen om mij verkiesbaar te stellen. Vooral wegens mijne belangstelling in land en volk, kan ik niet anders dan aan uwe vriendelijke uitnoodiging voldoen, en ik blijf u dankbaar voor het vertrouwen dat gij in mij stelt. Ik neem dezelve in zooverre aan, onder voorwaarde dat de vrienden niet van mij moeten verwachten, dat ik onkosten zal maken voor een zetel in het Lagerhuis. Indien gij mij niet in de gelegenheid kunt stellen om zonder *omkooping* of kosten in te komen, dan zoude ik liefst niet met zoodanig iets willen te doen hebben. Stelt mij in staat een vrije verkiezing te hebben; want als ik mijn post koopen moet, is het een teeken dat ik niet in het Parlement behoor. Oordeelt gij nu zelven, of ik u voldaan heb in al de betrekkingen, waarin ik u jaren lang gediend heb; en vindt gij dat ik tot nut en zegen voor land en volk kan zijn, en vooral voor ons distrikt, ondersteunt dan mijne verkiezing. Dan kunt gij ook op mij rekenen, dat ik uwe belangen, als vrij burger en onafhankelijk in de maatschappij, zal behartigen. Wilt gij misschien mijne gevoelens weten, of ik tegen de Burgerwet, of tegen Accijnsbelasting, of tegen eenige andere wetten zoude zijn, en of ik voor Bezuiniging ben, ik behoef u dit niet alles op te noemen. Dit spreekt van zelf, dat ik als landeigenaar niet anders zal dan mij verzetten tegen alle wetten of belastingen die op land en volk drukken. Met betrekking tot *Railways* kan ik niet zeggen of ik op het oogenblik er voor zal zijn, want ons land is in zulk eene schuld vervallen, dat ik meer voor Bezuiniging zoude zijn.

Ik heb de eer te zijn,
Mijne Heeren,
U dw. Dienaar,
D. BRESLER.

DE HEER N. J. D. GORDON

ZAL op HEDEN, ZATURDAG, 7 December, NIET te huis zijn.

Paarl, December 1878.

ATHENÆUM HALL.

HEDEN AVOND,

Zaturdag, 7 December 1878,

16de VOORSTELLING

VAN

LOUIS HASELMAYER,

OPTREDENDE IN

Tooverkunst, Muziek, Optische Seance, Afgerigte Vogels en Muizen, Originneele Illusies.

Waarde en Geheimen, waar vereischt.

Visioen van een Gierigaard,

DE EXPRESSE,

De Geheimzinnige Zak,

DE KAARTDRAGENDE PLANT,

De onbegrijpelijke Avonturen van den kleinen

ALLRIGHT,

Het Wonderlijke Tweegevecht. Reizen door de Lucht, of een Dame in den Nood. De weergalooze Ringen.

De Spooktrom en het Nieuwe Instrument, de Stylocarfe, op verzoek.

Groote Voorstelling met afgerigte Vogels en Muizen.

Iederen Avond, om 8 uur en Zaturdag Namiddag om 3 uur.

Signor BIANCHI en de heer HENRY FIEDLER zullen in den tusschentijd Muziekstukken uitvoeren.

Eene Prachtige Piano is voor deze Voorstelling aangeschaft.

Prijzen van Toegang:—Voorste Plaatsen 4s.; Galerij, 1s.; Kinderen half geld voor de Voorste Plaatsen en het Balcon alleen. Familiekaartjes zullen worden uitgereikt in pakjes, als volgt: 6 voor Voorste Plaatsen, £1.

Plaatsen zijn te bespreken bij THORPE, in de Adderleystraat.

Een afzonderlijke ingang is gemaakt voor de Bezoekers van de VOORSTE PLAATSEN.

Photographien van den Professor zijn te verkrijgen bij THORPE.

Het regt om geld terug te geven, wordt gereserveerd.

Voorstellingen alle avonden om 8 uur en des Zaturdags ook 's namiddags 3 uur.

De deuren zijn open een half uur vóór den aanvang der Voorstelling.

Z. A. Assurantie Maatschappij.

ASSURANTIE OP GRAANMIJTEN.

DEZE Maatschappij zal gedurende de toekomende Maanden, gerekend tot den 15den Maart aanstaande, "Risiko's" aannemen op Mijten van allerlei soorten van Graan.

De Premie zal 30s. per £100 zijn voor Drie Maanden, gerekend van den dag, waarop Assurantie genomen wordt.

Aanzoek te worden gedaan, dagelijks, aan het Kantoor in de Kaapstad, of bij desselfs Agenten in de Buitendistrikten.

C. WATERMEYER,
Secretaris.

56, St. Georgestraat, Kaapstad.

"ONZE ALMANAK,"

OP veel betere manier ingericht en van fraaijere Illustratien voorsien, zal binnen kort weder verschijnen.

Vroegtijdige bestellingen worden beleefd verzocht, daar de geschiktheid dezer Nieuwe Oplage veel afrek belooft.

Verder zijn weder voorhanden:—

"HET HUISALTAAR"

EN

CATECHISATIEBOEKEN.

ALSMEDE GEHEEL NIEUWE WERKEN, ALS:—

TROOSTWOORDEN

EN

Algemeene Geschiedenis.

J. H. ROSE, Boekverkooper, Kaapstad.

"Simondium."

EEN BAZAAR zal (D. V.), op VRIJDAG, DEN 20STEN DEZER, gehouden worden ter ondersteuning van bovengenoemde Schoolinrigting in de Kapel "Ebenhaezer."

De geringste giften zullen in dank worden ontvangen.

Op last van de Directie,
WM. A. HAUPT,
Hon. Sec.

OVERLEDEN, te Groot Drakenstein, op Vrijdag, den 29sten November, na een smartelijk ziekbed van weinige dagen, mijn teedergeliefde echtgenoot, de Heer ISAAK JOHANNES NIEUWOUDT, in den ouderdom van 69 jaren, 1 maand en 5 dagen. Diep betreurd.

WED. A. H. NIEUWOUDT,
geb. HEINEMANN.

Groot Drakenstein,
den 3den Dec. 1878.

De Zuid-Afrikaan.

ZATURDAG, 7 DECEMBER 1878.

DIPPENAAR vs. HAUMAN.

De handelingen in deze zaak, waarin gisteren door het Hoog Geregtshof uitspraak werd gedaan, zullen met belangstelling worden gelezen, vooral door dat deel van het Koloniale publiek, dat waarde hecht aan de Ned. Kerk en de door haar uitgeoefende tucht. De verweerder was Ds. Hauman, predikant van Namaqualand, de eischeres eene 24jarige ongehuwde lidmate zijner gemeente. Zij eischte £1000 als schadevergoeding wegens zekere lasterlijke woorden, door Ds. Hauman betrekkelijk haar geuit, en wegens het instellen eener boosaardige prosecutie tegen haar. Het Hof deed uitspraak ten gunste van eischeres voor een honderd pond als schadevergoeding en voor de kosten, welke een belangrijk bedrag zullen beloopen.

Het blijkt, dat in den loop van 1875 aan den Kerkeraad van Namaqualand werd gerapporteerd dat er een gerucht ging, dat jongej. Dippenaar was bevallen, en dat het kind niet was te vinden. Volgens artikel 219 van de Kerkelijke Wetten en Bepalingen was de Kerkeraad verpligt, van dat rapport kennis te nemen en de zaak te onderzoeken. Met het oog op dit onderzoek werden de getuigen in de zaak ontboden. Maar volgens ééne verklaring voor het Hof bleven sommigen hunner, volgens eene andere verklaring bleven zij allen weg. Gevolgelijk liep de zaak toen dood, en daarbij bleef het tot den aanvang van dit jaar, toen den Kerkeraad andermaal werd berigt, dat de jonge dame zich in gezegende omstandigheden bevond. Om niet al te haastig te werk te gaan, werd een der diakens, die in de buurt van het meisje woont, benoemd om op haar het oog te houden en van zijn bevindingen later berigt te doen. In dit opzigt handelde de Kerkeraad overeenkomstig artikel 214, dat bepaalt, "elk bezwaar of klagt zal bij den Voorzitter van den Kerkeraad worden ingeleverd, die zulks, desverkiezende, in handen van één of twee Kerkeraadsleden stellen zal ten fine van rapport. Eenige weken later kwam Ds. Hauman aan op de plaats van den diaken, en deze vertelde hem toen, dat hij het meisje had gezien, in zijne meening omtrent hare zwangerschap was bevestigd, maar "dat alles nu voorbij was." Dit gerucht schijnt de ronde in de buurt te hebben gedaan. Door dit een en ander werd de predikant er toe gebragt, om toen hij op de woonplaats van het meisje kwam, openlijk met haar en hare ouders over de geruchten die ten haren nadeele in omloop waren te spreken. Zij allen ontkenden eenparig dat er iets van aan was, en de vader bedreigde den Eerw. heer zelfs met eene prosecutie. Kort daarop werd eene Kerkeraadsvergadering belegd. De Kerkeraad schijnt niet aan de onschuld van het meisje te hebben geloofd, maar met de ondervinding van 1875 voor zich aarzelde de Raad, op nieuw getuigen op te roepen, en besloot de zaak aan de Regering te rapporteren. Of hiermede bedoeld werd, dat daar er geen spoor van het gewaande kind te vinden was, het meisje in staat van beschuldiging voor het Burgerlijk Hof zou worden gesteld, is niet regt duidelijk. Ds. Hauman verklaarde als getuige in het Hof, dat het geenszins zijn voornemen was geweest haar gestraft te krijgen, maar enkel de assistentie van den Magistraat te bekomen om de zaak te onderzoeken, opdat de Kerkeraad, zoo zij onschuldig mogt bevonden worden, haar een certifikaat van eer zou kunnen geven, gelijk hij in eene andere zaak had gedaan. Hoe het zij, het gevolg der resolutie was, dat Ds. Hauman eene beëedigde verklaring (affidavit) aflegde voor den Vrederegter te Springbok, waarin hij niet alleen de geruchten omtrent hare bevalling, maar ook omtrent de verdwijning van het kind uiteenzette. ZWEerw. ging toen op huisbezoek, niet droomende, naar hij verklaarde, dat er gedurende zijne afwezigheid iets aan de zaak zou gedaan worden. Maar pas was hij vertrokken, of de hoofdkonstabel daagde op bij de plaats der Dippenaars, nam het meisje in hechtenis en voerde haar met zich in eene kar naar Springbok. Daar vond een voorloopig onderzoek plaats, de uitslag waarvan was, dat zij, omdat er geene bewijzen tegen haar waren, werd ontslagen.

Daarop stelde jongejufvr. Dippenaar de actie in, waarin gisteren uitspraak geschiedde. Voor de verdediging werd gepleit, 1stens de algemeene toedragt; 2dens, dat de geïncrimineerde woorden geuit waren bij eene geprivilegeerde gelegenheid en wettig in regtvaardigbaar waren, en 3dens, dat de verweerder geprivilegeerd was, omdat hij ze had geuit als leeraar der Ned. Geref. Kerk.

Om het verhaal niet te lang te maken, mogen wij erkennen dat het gegronde van het affidavit geenszins werd bewezen. Er gaan wel geruchten dat er getuigenis bestaat, dat daarop licht zou kunnen werpen. Doch in zoover als het getuigenverhoor in het Hof ging, rustten de geruchten omtrent de bevalling en het zoek raken van het kind enkel op de gevolgtrekking, welke men had afgeleid uit het uiterlijk voorkomen der klaagster op zeker tijdstip. Daaraan kan natuurlijk niet veel waarde worden gehecht.

Het Hof kon gevolgelijk geene andere uitspraak doen, dan dat er niets ten nadeele van het meisje was bewezen. De vraag was nu of Ds. Hauman privilege kon pleiten voor hetgeen hij in zijn affidavit had gezegd, hetzij regt of verkeerd. Advokaat Jacobs, die voor hem optrad, trachtte te betoogen, uit een tal van precedenten, dat niemand kan worden verantwoordelijk gehouden voor dwalingen, begaan in een klagtschrift, ingeleverd met het doel om het regt te bevorderen. Maar de Hoofdregter leidde uit Ds. Haumans verklaring, dat zijn doel niet was, het meisje gestraft te krijgen, maar enkel den Kerkeraad te helpen om achter de waarheid te komen, af, dat die precedenten hier niet van toepassing waren. Slechts dan, meende zijn Lordschap, kon privilege worden gepleit, indien hij affidavit ZEerw. was afgedwongen door het Hof. Doch daar hij het uit eigen vrije beweging had gedaan, en wel met een extra-judicieel doel, was hij evenzeer verantwoordelijk voor den inhoud, alsof hij de daarin vervatte woorden op straat had geuit.

Zoodanig was het gesteld met het affidavit als de verklaring van een privaat persoon. Maar nu had Ds. Hauman dat afgelegd als voorzitter des Kerkeraads van eene Kerk, die eene ordonnantie bezit, waarbij den leden van en getuigen in hare Hoven privilege wordt verzekerd wegens hunne daden in die bevoegdheid, zoo lang ten minste geen boos opzet tegen hen kan worden bewezen. Maar ook dat gold niet. De ordonnantie dekt wel de daden van leden der Kerkelijke hoven in die hoven zelven, maar niet hetgeen zij daar buiten en buiten de Kerkelijke bepalingen om doen. Die bepalingen schrijven voor, dat de Kerkeraad, indien eene beschuldiging voor hem wordt ingeleverd, zelf de beschuldigde en de getuigen voor en tegen oproepen, zelf de zaak onderzoeken en zelf daarin uitspraak doen zal. De kerkeraad, door die taak van zich te schuiven, beroofde zich van de bescherming der ordonnantie. Ds. Hauman werd, toen hij een affidavit voor den vrederegter ging maken, een privaat persoon. En vooral het feit, dat hij niet hard wilde zijn tegenover zijne jeugdige lidmate—dat hij haar niet juist wilde geprosequeerd hebben wegens verberging van geboorte of kindermoord, maar het affidavit maakte voor de doeleinden des kerkeraads, pleitte, uit een regtskundig oogpunt, tegen hem. Van daar dat hij £100 schadevergoeding en eene zware kostenrekening te betalen heeft. Leden onze predikanten weleens schade, omdat zij verondersteld werden het Burgerlijk Hof al te zeer te hebben geïgnoreerd, Ds. Hauman moet het bezuren, dat hij het Burgerlijk Hof te vroeg inriep.

PREEKBEURTEN OP MORGEN.—Groote Kerk: Dr. Robertson; Engelsch, Dr. Robertson; 's avonds, Ds. Vandewall.—Nieuwe Kerk: 's morgens, Ds. Luckhoff; 's namiddags, Ds. Luckhoff.—Te Zeepunt, Ds. Vandewall.—Te Papendorp, Ds. Roux.

OP MAANDAG AVOND, ten 7 ure, zal de gewone Maandelijksche Bidstond in de Groote Kerk gehouden worden.

IN DE DUITSCH E. L. KERK zal morgen voormiddag ten 10 ure, worden gepreekt in de Hoogduitsche, en 's avonds, ten 7 ure, in de Hollandsche taal.

DS. D. VAN VELDEN is te Ladysmith beroepen.

EERBGRAAD.—De Universiteit van Richmond in de vereenigde Staten van Noord Amerika heeft den Eerw. heer Charles Hole, leeraar bij de gemeente der Triniteitskerk alhier, vereerd met den graad van L.L.D.

NATAL.—Per telegraaf is van Natal berigt:—De heer Ayliff, Regter bij het Hooge Hof voor Inboorlingen, is gisteren avond, den 2den December, aan boord van de stoomboot *Danube*, die buiten geankerd was, overleden.

WEGENS achteloos en woest rijden met een kar, en het daardoor veroorzaken van schade aan een der rouwkoetsen van den heer Stigant, werd Machmoet, een maleijer, Woensdag door den Magistraat verwezen tot £3 boete of, bij gebreke van betaling, tot eene maand gevangenisstraf.

SCHOOLEXAMENS.—De jaarlijksche examens der leerlingen van de verschillende scholen der Nederduitsch Gereformeerde Kerk zijn vastgesteld als volgt: Papendorp en Hanoverstraat, Woensdag, 18; Buitengracht en Roggebaai, Donderdag, 19 en Zendinggesticht Vrijdag, 20 dezer.

PLOTSELING STERFGEVAL.—Een arme waschvrouw, genaamd Sina Ezau, is Zondag doodgevonden op haar bed van eer—de waschplaats bij de Platteklip, vlak naast den stroom, waar zij als in het harnas gestorven is. Bij geregtelijk onderzoek is gebleken, dat de dood veroorzaakt was door eene breuk van de aorta.

HET REGENDE, zegt de *Cradock Register*, onlangs zoo geweldig hard, dat een aantal navvies aan de spoorwegwerken, met tent en schotsche kar door den stortvloed overvallen werden en langs eene glooijing regelregt in de rivier spoelden. Zij zelven klauterden weer uit het water, maar de kar die aan den heer Distin toebehoorden was weg.

NIEUWE INSOLVENTIES.—Pieter Beirouskp, te Adendorp, distrikt Graaff-Reinet, algemeen handelaar; schulden £425 11s. 5d.; tekort, £121 15s. 8d. Christiaan Schultz, te Barkly, afdeeling Wodehouse, kalkbrander en steenbakker; schulden £228 14d. 4d.; tekort, £86 9s. 4d. Daniel William Whiley, te Burgersdorp, maar thans van de "Retreat," nabij Steynsburg; gedwongen sekwestratie voorloopig toegestaan; baten en schulden niet bekend.

ZES MENSCHEN VERDRONKEN.—Woensdag werd het volgende treurige nieuws van Oost Londen geseind:—Gisteren namiddag keerden twee brandingbooten der nieuwe maatschappij ledig terug, toen een touw werd getroffen door eene zware golf. Eene boot sloeg om, het touw brak, en de andere boot dreef op de rotsen. De reddings- en de sleepboot redden zeven menschen, maar zes verdronken. De boot op de rotsen kan worden gerepareerd, maar de andere drijft nog met de kiel naar boven.

PRODUKTENMARKT TE PORT ELIZABETH.—*Dingsdag*:—Groote hoeveelheid struisvederen ter markt. Prijzen lager. Bloedvederen haalden £40; primas, £35 tot £40; getopte, £20 tot £24; eerste witte, £25 tot £30; lange zwarte, £12 tot £13; lange vale, £5 tot £16; witte staartvederen, £12 tot £13 per lb.—*Woensdag*: Meer vellen opgeveild dan gewoonlijk.—Schapenvellen, 4½d.; bokkenvellen, 8½d.; angoravellen, 5½d. tot 6½d.; Kaapsche, 1s.—Drooge huiden haalden 2½d. tot 3d.; en natte 1½d. tot 2½d. per lb.

BRAND.—Woensdag avond omstreeks half acht werd in de snuiffabriek van den heer Otto Landsberg, in de Langemarktstraat brand ontdekt; die gelukkig van heel gering beteekenis en heel spoedig gebluscht was, zeer tot teleurstelling van de brandwacht, die met hare spuiten een vergeefschen togt maakte naar het tooneel der groote zamenscholing. Bij onderzoek bleek dat op den zolder boven de machinekamer een paar zakken tabak hadden vuur gevat, waarschijnlijk omdat zij tegen de pijp der droogmachine gestaan hadden.

EEN AMUSANT VOORVAL had onlangs plaats in het Magistraatshof te Queenstown. Zeker Kaffer, Matroos geheeten, werd opgebragt, als hebbende een aantal schapen bij zich, maar geen pas om die te vervoeren. Hij kreeg een maand dwangarbeid en de schapen werden verwezen naar het schut. Een paar uren later, en juist voor dat de Magistraat zijn zetel zou verlaten, kwam de vrouw van den gevangene opdagen en overhandigde een pas van den volgenden inhoud:—"Deze Kaffer verlaet mij met 18 schapen en een bok hij is de schleghste vuiles wat onder do zon loop."—Dit vleijende getuigschrift gelezen hebbende, ontsloeg de magistraat den man en liet hem zijne schapen terug geven.—*Representative.*

DE "EENDRAGT."—Beminnaren van het Hollandsche Tooneel zullen met genoegen vernemen, dat het interessante Treurspel "Elfride" nog eenmaal ten tooneele zal worden gevoerd, en wel op Woensdag, 11 dezer. De Commissie, die uit zichzelve de taak aanvaard heeft om inschrijvingen als waarborg te verwerven, is zeer naar wensch geslaagd, en de direktie en leden der "Eendracht" hebben zich bereid verklaard aan het verzoek te voldoen. Wel wetende, echter, dat afwisseling behaagt, zal het treurspel ditmaal gevolgd worden van een komisch "Trio" à la Judels, om te worden besloten met een ballet van zestien kinderen, onder leiding van den heer Combrink, die, gelijk welbekend is, er uitermate den slag van heeft, het jonge volkje naar eisch te dresseren. Men verwacht, als altijd, een talrijk bezoek.

ZUID AFRIKAANSCHE STEM VOOR ISRAEL EN OVER ISRAEL.—No. 11 van dit leesbaar blaadje, uitgegeven door Ds. F. Lion Cachet, is onlangs verschenen. Het bevat een kort artikel over Zacharias viii: 13; de bekeeringsgeschiedenis van een Rabbi; een stukje over Zwarte Joden, enz. Ds. Lion Cachet erkent de ontvangst van £67 12s. 8d. voor de hongerlijdenden in China en Syrië; £15 12s. 6d. voor het zendingwerk onder Israël en £3 17s. 4d. voor de "Stem." In het volgende jaar zal het blaadje waarschijnlijk maandelijks worden uitgegeven. De inteekeningprijs, één shilling per jaar, blijft onveranderd.

LADY GREY, ROBERTSON, 2 DECEMBER 1878.—Ik zend u mitsdeze den uitslag der stemming op den 28 November te Lady Grey, Middelboschjesveld: De Smidt, 88; Heatly, 134; Melck, 0; Marquard, 0; Hofmeyr, 0.—Wij hebben eenen prachtigen oogst in het boschjesveld dit saizoen. Ook zullen wij veel vruchten hebben om te droogen. Verleden jaar kon men nergens dezelve in groote kwantiteit bekomen. Onze wijngaarden beloven ook veel. Misschien is het niet algemeen bekend dat het Voorste- en Middelboschjesveld bijzonder vruchtbare streken zijn. Koren, vruchten en brandewijn worden hier in uitmuntende hoedanigheid gewonnen. Het Boschjesveld is gelegen tusschen Villiersdorp, Worcester, Robertson en Swellendam, en behoort tot den Noordwestelijken Cirkel. Slechts een klein deel, Boschjesmansrivier, behoort aan den Zuidwestelijken Cirkel. De Vogelstruisteelt beantwoordt ook goed alhier.—*Correspondent.*

PROFESSOR HASELMAYER gaat voort, het Kaapstadsche publiek met zijne waarlijke verwonderlijke toeren te amuseren. Bij iedere voorstelling brengt hij iets nieuws en telkens onbegrijpelijker dan het voorgaande op de proppen. Hij doet alles met eene onvergelijkelijke vaardigheid en handgaauwheid, die alle uitvorsching tart, niettegenstaande hij iedereen uitnoodigt, ja somtijds noodzaakt, hem op de naauwkeurigste wijze op de vingers te zien. Die zijne uitvoeringen nog niet aanschouwd heeeft, ga naar de "Athenaum Hall," en wij verzekeren hem, dat bijzondere zwartsgalligheid hem kwellen moet, als hij niet in opgetogen stemming huiswaarts keert. Blijkens eldersgeplaatst advertentie treedt de kunstenaar heden avond weder op en geeft hij heden namiddag eene voorstelling voor kinderen. Bij die van verleden Zaturdag had hij op edelmoedige wijze de weeskinderen uitgenoodigd. Een groot aantal der kleinen kreeg toegang, en heden namiddag zullen de overigen hetzelfde voorregt genieten.

GRAAFF REINET.—De *Courant* heeft goeden grond om te gelooven, dat de heer te Water eene requisitie voor het Lagerhuis aannemen zal, en acht in dat geval zijne verkiezing zoo goed als zeker. Voor diens kollega zou zij gaarne den heer Stockenström zien optreden, en wel geïnformeerden verzekeren haar, dat die heer heel gaarne Graaff-Reinet, de plaats zijner geboorte, zou willen vertegenwoordigen, maar een gerucht brengt daartegen in, dat hij zijn woord reeds aan Albert gegeven heeft.—Het laatste, tegelijk het beste nieuws in dat blad is dit:—Een heerlijke regen die verscheidene uren aanhield is hier Woensdag morgen gevallen en heeft zich tot naar Murraysburg en Bethesda en waarschijnlijk verder uitgestrekt.—Van de Raadverkiezing sprekende, zegt de *Advertiser*, dat velen het zullen betreuren, dat de heer Auret en niet de heer Marquard als kollega van de heeren Burger en Pritchard is afgevaardigd, en kon de stemming overgedaan worden, menigeen, denkt zij, zou verstandiger handelen dan bij de eerste gelegenheid.

CAMDEBOO STEENKOOL.—In een artikel onder dit hoofd meldt de *Graaff Reinet Courant* de resultaten van een gesprek met den geoloog Dunn over diens nasporingen in Buffelshoek, om welke voort te zetten hij in de stad meer arbeiders was komen zoeken. Na zijne ervaringen in Beaufort West opgedaan, was de heer Dunn eenigzins van opinie veranderd omtrent de rigting die de kolenformatie moet genomen hebben, en hij houdt er zich nu bijna vast van overtuigd, dat er in de Camdeboo en de Ruggens een groote bedding zal gevonden worden, als die namelijk niet te diep ligt. Hij zal, zegt de *Conrant*, ongetwijfeld zijn rapport bij de Regering indienen, en als wij hem niet misverstaan hebben, dan mag van het Gouvernement verwacht worden dat het hem op ruime wijze in zijn onderzoek helpt. "De Diamantvelden," voegt hij er bij, "hebben eens de kolonie van bankroetschap gered, werwekt door aanhoudende droogten. Welligt kan de volgende redder te voorschijn komen in de gedaante van een groot steenkolenveld in de Camdeboo. Een redder is zeer hoog noodig op dit oogenblik en dat wel om dezelfde oorzaak."

DIAMANTVELDEN.—Ofschoon de verkiezingen voor den Wetgevenden Raad op handen zijn, betoont het publiek er niet de minste belangstelling in. Van al de geregistreerde kiezers heeft nog geen honderd om de certifikaten gevraagd. Alleen de kandidaten houden den pot aan 't koken. De kiezers, ten minste de groote meerderheid, beschouwt de geheele konstitutie als een wassen neus. Het beste punt van aanraking tusschen kandidaten en kiezers is de strijd tusschen de eigenaars van Dutoitspan en de claimhouders. Eerstgenoemden willen het nu bestaande tarief van claim-licentie veranderd hebben in een zoogenaamd kroonregt naar de waarde, en de claimhouders zijn daar verschrikkelijk tegen gekant. Zij hebben op Dutoitspan eene vergadering gehouden, waarop besloten is een verdedigingsgenootschap op te rigten tot bescherming van claim-en standhouders. Onmiddelijk na afloop der beraadslaging werd eene inteekenlijst geopend en in een oogenblik tijd eene som van £3500 voor een fonds tot dat doel ingeschreven. Natuurlijk maken de kandidaten voor den Raad politiek kapitaal uit dezen kamp tusschen uiteenloopende belangen.—Men weet dat de rebellie in de provincie West Griekwaland haar aanvang had in eene uitbarsting op de plaats Grootdoorn. Grootdoorn was des tijds het eigendom van een Grikwa, Nel geheeten. Een zoon zoon van dezen, Hendrik geheeten, een der belhamers in dat standje, heeft voor den Griffier teregt gestaan en is tot tien jaar dwangarbeid veroordeeld.

GRAAFF-REINET.—Van deze plaats schrijft een correspondent:—Het heeft in de laatste week in sommige deelen van het distrikt goed geregend. De Zondagsrivier is driemaal afgekomen en was er zoo wat vier voet diep. Sommige donderbuijen waren buitengewoon sterk. Ook heeft het hier en daar gehageld. Transport is nu reeds aan het dalen. Boter niet, die blijft nog 3s., doch zal wel dalen. Men verwacht verbetering dan ook te snel. Toen een vader die eens van zijn zoon geld hebben moest, altijd moest hooren dat de droogte hem verhinderde om het geld te betalen, vroeg hij na een regen weer om het geld en voegde er bij "het heeft nu toch geregend." Het antwoord des zoons was "Ja vader, maar het heeft toch nog geen geld geregend." Zoo heeft het dan ook nog geen boter geregend en meel ook niet. Gelukkig is de uitkomst gewenscht. Velen zijn druk bezig met zaaijen van mielies en pompoenen, ook wordt haver in den grond gebragt.—De heer Te Water heeft zich kandidaat gesteld voor het Lagerhuis. Hij komt zeker in. Graaff-Reinet gelooft dat hij als de WelEd. heer Te Water meer goed zal kunnen doen dan als de Ed. heer Te Water. Niemand zou tegen hem kans hebben.—Ds. Cachet is hier geweest. Heeft gepreekt en gepleit in belang van zijn geliefd Israël. De collecte voor de zending bedroeg £25. Ook heeft hij hier meer ondersteuning gekregen voor de *Zuid Afrikaansche Stem voor Israel.* Van hier ging hij naar Murraysburg op weg naar Richmond, Hanover, Hopetown, enz. Velen vinden het uitmuntend interessant om een bekeerden Jood te zien en te hooren prediken.—*Correspondent.*

EBENEZER.—Deze gemeente hield laatstl. Dingsdag avond haar Jaarfeest en een Theemeeting onder voorzitterschap van den Eerw. Ruijtenbeek. Het verslag, dat door den leeraar werd voorgelezen, was in meer dan één opzigt bemoedigend, alhoewel slechts vijf tot leden werden aangenomen, twee bejaarden en zeven kinderen gedoopt en zeven paren in het huwelijk werden bevestigd. Met behulp van eenige Christenvrienden was het gelukt een bazaar te houden, de opbrengst waarvan hoofdzakelijk bestemd was voor ijzeren tralies op de stoep der kerk, die £40 opbragt, meer dan vereischt wordt tot het oorspronkelijk doel en waardoor de zusters in staat waren, behalve de genoemde tralies op de stoep te doen plaatsen, ook nieuwe venstergordijnen te maken. Na dit een en ander blijft er nog ruim £13 in kas. De algemeene kerkekas is ook in beteren staat dan verleden jaar, sluitende met bijna £40 of £10 meer dan laatstl. jaar. Aanspraken werden gehouden door eenige leeraren, waarna de Eerw. heer Kolbe de verrigtingen met gebed besloot. De opkomst was bijzonder groot, alzoo niet ver van 300 personen tegenwoordig waren.

EEN ALLERDROEVIGST VOORVAL, dat een noodlottigen afloop gehad heeft, vond Dingsdag namiddag plaats te Zeepunt. De veertienjarige veelbelovende zoon van den heer J. F. G. Pietersen, Secretaris der Algemeene Boedelkamer, keerde als naar gewoonte per tramkar van het kollege huiswaarts. Afgestapt aan de ouderlijke woning, wilde hij een pakje uit het rijtuig nemen, maar viel en de afstap van de steeds in beweging zijnde kar reed den armen knaap het geheele been open, op zoo akelige wijze, dat de ingeroepen doctoren al dadelijk groote bezorgdheid voor zijn behoud openbaarden. Zijn lijden moet zwaar geweest zijn, maar met een moed, ver boven zijne jaren verheven, uitte hij, ofschoon volkomen bij zijn bewustzijn, geene enkele klagt. Ondanks de zorgvuldigste geneeskundige verpleging blies hij Donderdag morgen den laatsten adem uit, en gisteren werd zijn lijk grafwaarts geleid, gevolgd door zijne medestudenten aan het Kollege. Dr. Robertson hield bij die gelegenheid eene indrukwekkende toespraak. Dit ongeval heeft een waas van droefheid verspreid over een wijden kring van vrienden, en de sympathie voor de treurende bloedverwanten is algemeen.

VRIJWILLIGE ARTILLERISTEN.—Wij hebben gehoord, dat hier jeremiades gekomen zijn over de achtelooze behandeling, die de vrijwillige verdedigers des lands op de noordelijke grenzen ervaren; over bekrompenheid in de bediening van levensmiddelen en over de slechte kwaliteit van het uitgereikte. Hier nu is een letterlijk uittreksel uit een schrijven, ook van een vrijwilliger bij hetzelfde korps, een flinken jongen kerel, dien wij kennen, en evenzeer een eer voor zijne familie als een sieraad van het wapen waarbij hij dienst doet. Hij schrijft uit Kenhardt op 28 November en zegt o. a.: "Aanst. week gaan wij met 500 man naar het Eiland. Vier dagen na ons opmarcheren van hier zullen wij waarschijnlijk Lucas aanvallen; dus als gij dezen ontvangt, zijn wij naar alle gedachten met hem bezig. Wij hebben alles wat wij behoeven, tot zelfs goede bedden toe om op te slapen. Een zwaar donderweer dat onlangs over ons losbrak, kon ons niet deren, zoo goed waren wij verzorgd. Van daag hadden we kerrie met rijst voor diner. Wij hebben overvloed van de beste levensmiddelen, zeker nog voor eene maand, en dat alles hebben we medegebragt van Kaapstad. Van de 2s. 6d., die wij ontvangen, betalen wij alleen voor vleesch; verder hebben we geen onkosten, zoodat wij, naar ik verwacht, nog elk een goede som uit onze gage zullen overhouden."

INLANDSCHE OVERLEVERINGEN.—Uit eene ons toegezonden cirkulaire vernemen wij, dat er een genootschap wordt opgerigt met het doel om de overgeleverde volksverhalen, die nog onder de inlanders van dit werelddeel bewaard zijn, aan de vergetelheid te ontrukken, voor dat de verdere uitbreiding der Europesche beschaving die geheel en al doet verloren gaan. Het genootschap wil zulks trachten te doen door de uitgave van een tijdschrift, waarin die tradities, in de Engelsche taal overgebragt, worden opgenomen. Wij juichen die onderneming toe, omdat die oude verhalen, sommige waarvan de kenmerken dragen van afkomstig te zijn uit de zeer grijze oudheid, veel kunnen bijdragen tot opheldering der geschiedenis van de menschheid. Wij twijfelen dan ook niet, of het beschaafde publiek van Zuid Afrika zal met graagte gebruik maken van de gelegenheid om nadere kennis te maken met de allerouddste bewoners van dit land. Het genootschap telt onder hare leden een aantal specialiteiten op letterkundig gebied, wier namen den waarborg geven, dat de zaak die zij ter harte nemen, van blijvende waarde voor de wetenschap zal zijn, en die in de cirkulaire in de volgende orde worden opgegeven:—Miss Frere; de heeren H. E. R. Bright, Ondersecretaris voor de zaken der Inlanders; C. A. Fairbridge, T. E. Fuller, Eerw. Dr. C. H. Hahn, mevr. Jamisson, Dr. J. W. G. van Oordt, Eerw. J. Rath, de heeren J. Sanderson, H. C. Schunke, Dr. J. Shaw, Saul Solomon, mevr. Solomon, de heeren G. Mc. Theal, Eerw. A. J. Wookey en miss L. C. Lloyd.

DIE AFRIKAANSE ALMANAK.—De editie van dezen almanak voor 1879 is thans gepubliceerd. Behalve den gewonen inhoud van een almanak bevat het boekske een tal van mededeelingen. Als 1. Een 400tal recepten voor allerhande ziekten van menschen, dieren en planten. De meeste dier recepten schrijven huismiddels voor en daaronder eenige die al mooi uit gebruik beginnen te gaan, als b.v. voor tering—die lewer van 'n jakhals gedroog en als poeiers gebruik; voor kanker—acht paddas in een neteldoeksakkie op die bors geleg, wat dadelijk op die bors vasklee soos bloedsuiers; voor wurgziekte—stamp 'n schulpad fyn, met huitjie en muitjie, druk die sop daarvan uit en geef so veel daarvan als hy kan sluk; jij kan ook 'n duif of 'n kat oopsny en so warm op die keel binde; voor koeliek—perdemis met brandewijn of azijn opgedaan en ingé, een mespunt hoendermis as 'n poeier ingé; voor kroep—vars bokgal; voor vuur—menswater, met als, op die helf verkook, 'n doek daarin gesteek en so warm as 'n mens kan verdra, opsit; enz. 2dens. Verklaring van vreemde woorden, die dikwijls gebruikt worden, zoowel in het kerkelijke als in het burgelijke. 3dens. Mededeelingen over de Hugenoten in Zuid Afrika, meer bijzonder over de families Theron, du Toit en Hugo. 4dens. Eene opsomming van den inhoud der voornaamste in dit jaar gepasseerde wetten, zamen met de regulatien der Boerenvereeniging. 5dens. Een opgave van de voornaamste gebeurtenissen in de jongste twaalf maanden, zoowel in het buitenland als in het binnenland. 6dens. Burgelijke opgaaf. 7dens. Kerkelijke opgaaf. 8stens. Post- en telegraaftarief. De almanak is, voor onze buitenlieden, buiten kijf de beste die er gepubliceerd wordt. Wij wenschen het boekje een ruim debiet toe. Het wordt gepubliceerd door den heer J. M. Belinfante.

ALWEER INBRAAK.—In den nacht van Dingsdag is in de Kapelstraat op niet minder dan drie plaatsen te gelijk inbraak gepleegd, maar het is een troost, dat de politie de draden in handen heeft om de rooverbende, die er schijnt te bestaan, uit te roeijen. Om twaalf uur in den nacht ontdekte de vrouw van Adams, wonende in No. 22 aldaar, dat zich een Kaffer in hare slaapkamer bevond. Zij had de huisdeur opengelaten, omdat haar man nog niet thuis was. Door zich geheel in een beddelaken te wikkelen, joeg zij den indringer schrik aan en op de vlugt. Gelijktijdig werd het geheele huisgezin bij Mostert, in No. 26, verontrust door een ongenoodigden gast, die op het geroep "wie is daar," heel koel antwoordde: "de metselaar," maar tegelijk zijne biezen pakte door het slaapvertrek der kinderen heen. Ook omtrent denzelfden tijd werd een poging gedaan om met geweld toegang te krijgen in het huis van Wilson, staande tusschen de andere genoemde twee. Juist toen de schelmen ontsnapten kwam Adams thuis met zijn buurman Myburgh, en beiden zagen iemand van de achterplaats komen en weggaan met een varken, dat hij daar tegelijk opnam. Na een geduchte worsteling maakte men zich van hem meester. Hij was een neger met name John Williams. Toen men hem onredzaam had gemaakt, kwam een andere kerel, waarschijnlijk de Kaffer, die in Adams huis kwam, langs den muur af. Men zette hem na, maar hij ontvlugtte. Williams werd den volgenden dag voor den magistraat gebragt. Het bleek toen, dat hij een onlangs ontslagen dwangarbeider aan den Zeebreker was. Men denkt, dat behalve den ontsnapten booswicht, die hoogstwaarschijnlijk een maat was van den gevangene, nog andere heeren leden van het verbond zijn.

AFDEELINGSRAAD.—Dit ligchaam hield Dingsdag maandelijksche vergadering onder Voorzitterschap von den heer Cauvin, behalve wien nog tegenwoordig waren de leden Bowern, Louw, Stigant, Hugo, Kotzé, Parker, en Visser.—De Secretaris-Superintendent las zijn rapport voor. Hij had den Malmesburyschen weg geïnspekteerd en overal in goede orde bevonden. Het verkeer daarop was sedert de opening der spoorlinie naar Malmesbury aanmerkelijk verminderd, en dientengevolge zouden de kosten van onderhoud ook afnemen. Dezelfde invloed zou zich doen gevoelen en door dezelfde oorzaak op den Maitland, den Wellingtonschen en den Koebergschen weg, die alle drie in behoorlijken staat waren. De weg naar Simonsstad was op een enkel gedeelte na, mede ordentelijk goed; maar de zandschuiving nabij die stad was nooit behoorlijk weggeruimd. De gevangenen die met dat werk belast waren geweest, hadden het zand aan weerszijden opgehoopt en de wind had het natuurlijk weer op den weg gewaaid. Vele arbeiders te Mowbray hadden de dienst van den Raad verlaten, dewijl zij, naar hun bewering, elders hooger loon konden krijgen. Zij kregen nu 3s. en wilden 3d. per dag meer hebben. De inspekteur was van oordeel dat een laag arbeidsloon en minder goed werk niet best te rijmen waren met de juiste opvatting van bezuiniging. Hij geloofde dat, als het loon niet werd verhoogd, al de manschappen zouden vertrekken.—De Raad besloot, op voorstel van den heer Stigant, den ontevredenen niet meer dan 3s. per dag te geven.—Verder besloot men, op den derden in plaats van op den eersten Dingsdag in Januarij weder zitting te houden en tegen dien tijd tenders te vragen voor de leverantie van voeder.—Voorgelezen een brief van den Commissaris van Kroonlanderijen, inhoudende dat de Regering bereid zou zijn gelden voor te schieten om de kosten te betalen der wederopmeting der inhoudsvlakte van Constantia, maar den Raad aansprakelijk zou houden voor het behoorlijke beheer van het voorschot. Men besloot de Regering te verzoeken om een voorschot van £100.—Overigens viel er niets van belang voor.

DE STEDELIJKE RAAD hield Woensdag gewone vergadering, onder Voorzitterschap van den Mayor, den heer J. C. Hofmeyr, buiten wien present waren de leden Bam, Hoskings, Marais, Townsend, Hofmeyr, Louw, Juritz, Stigant, de Waal, Piton, Pentz, O'Reilly en McKenzie.—De batige saldos stonden: gewone rekening £287 10s. 2d.; leeningrekening £8187 17s. 2d.—De Secretaris last een uitvoerig rapport voor, van de deputatie, die met den Commissaris van Openbare Werken een onderhoud had gehad over het geschil betreffende het per spoorweg voeren van straatvuilnis. De uitslag van dat onderhoud was, dat de Commissaris had kennis gegeven van het ophouden dier dienst met einde van deze maand. Op aanbeveling der deputatie werd besloten, een nader onderhoud met den Commissaris aan te vragen en een afschrift van het rapport naar de Regering te zenden.—Het jaarlijksche rapport van den stadsingenieur werd ongelezen en verwezen naar de commissien voor Openbare- en Waterwerken, om daarover verslag te doen.—Voorgelezen twee brieven van den Commissaris van Openbare Werken, de eene inhoudende eene aanbeveling om in de Gravestraat een plaveisel aan te leggen van het Gouvernementshuis naar de Publieke gebouwen; in het tweede schrijven werd bezwaar geopperd tegen het betalen van municipale belastingen op het spoorwegstation. De eerste werd verwezen naar de Commissie van Openbare Werken; omtrent den tweeden brief nam de Raad geen besluit, vermits binnen kort zitting zou gehouden worden om bezwaren aan te toonen en te beoordeelen.—Voorgelezen een schrijven van de heeren Davis en Soper te Londen, met ingesloten plans voor eene stoombarge, om straatvuilnis weg te voeren voor uitstooting in de Tafelbaai, de kosten van welk vaartuig berekend werden op £6950 netto à contant. Verwezen naar de Commissie van Openbare Werken.—Aan dezelfde Commissie werd mede voor rapport overhandigd eene applikatie van den hr. Thos. Roberts, namens de Goedkoop-vleesch-Maatschappij, om een stuk grond van de Morgenmarkt, voor het oprigten van een pakhuis.—Daarop verdaagde de Raad.

ORANJE VRIJSTAAT.—Den heer W. C. Peeters, sen., is door de ingezetenen van Rouxville eene requisitie toegezonden om hen te vertegenwoordigen in den Volksraad. Hij heeft haar na lang beraad aangenomen, onder de mits, dat men hem vrijlaat in zijne beoordeeling van wat voor het algemeen welzijn des lands noodig en nuttig is. Zoo verzekert hij, dat zijn eed, als lid der wetgeving af te leggen, hem niet zal toelaten te stemmen voor de financieele konditien, door President Brand aan de wederaanvaarding van zijn ambt verbonden, indien hij nl. herkozen wordt, en de heer Petersen treedt verder in beschouwingen over den toestand van 's lands finantien in het algemeen, leidende daaruit af, dat alleen de uiterste wijsheid en voorzigtigheid een anders wissen ondergang kan voorkomen.—Te Bloemfontein werd de publieke verkoop aangekondigd van 500 stuks slagtossen, zijnde een gedeelte der boete door het Gouvernement van West Grikwaland aan Mankorane opgelegd. Men zegt dat het vee van uitmuntende kwaliteit is.—De Auditeur-Generaal, de heer J. W. Lotz, is naar Jagersfontein vertrokken, alwaar hij de funktien van Commissaris over de diamantgraverij zal uitoefenen.—Sprekende van het weder en over de vooruitzigten, zegt de *Friend*:—Van Reddersburg tot Grootrivier is het veld prachtig. Het loopt sterk uit, de dammen zijn vol, en ofschoon wij anderen het goede niet misgunnen, maar het hun van harte toewenschen, kunnen wij echter niet anders zeggen, dan dat wij ook gaarne wilden mededeelen, dat het in ons distrikt ook zoo is; doch helaas van Reddersburg naar hier is alles kurkdroog. Wij spraken verschillende onzer buitenvrienden, en zij klagen steen en been. De schapen zijn oneetbaar van de magerte, paarden en beesten lijken als geraamten; aan ploegen en zaaijen kan niet gedacht worden. Doch wij blijven op betere tijden hopen. Gelukkig hebben wij sedert dit gezet werd, fraaije regens gekregen, en schijnt er meer te zullen komen.—De Regering heeft bij circulaire aan de Landdrosten verzocht inlichting op de volgende vragen in te winnen:—(1.) Hoe veel balen en ponden gewigt aan wol zijn gedurende de laatste 3 jaren uit uw distrikt verzonden? (2.) Hoeveel ponden gewigt aan koopwaren zijn gedurende de laatste 3 jaren in uw distrikt ingevoerd? (3.) Hoeveel is door de verschillende winkeliers in uw distrikt gedurende de laatste 3 jaren aan transport-geld betaald? (4.) Welk punt zoude, naar uw oordeel, het beste zijn om een Vrijstaatschen Spoorweg aan te doen sluiten aan een of ander der Kaapsche Spoorweglijnen? (5.) Welk punt zoude, naar uw oordeel, het beste zijn om om een Vrijstaatschen Spoorweg aan te doen sluiten aan eenen Transvaalschen of Natalschen Spoorweg? (5.) Welke prijs per pond gewigt voor wol, en per mud voor koren, mielies, kafferkoren, enz. zoude, door elkander genomen, een redelijk voordeel aan den Landbouw opleveren.—Het staat natuurlijk aan de beleefdheid van kooplieden en andere deskundigen om op deze vragen vertrouwbare antwoorden te geven, en hunne bereidvaardigheid om zulks te doen zal veel afhangen van de route die naar hunne meening de meeste kans heeft gekozen te worden.

DE RAADSVERKIEZINGEN.

STAAT VAN DE STEMBUS VOLGENS DE LAATSTE BERIGTEN.

NOORDOOSTELIJKE CIRKEL.

Vermaak	1243
Hutton	1061
Quin	970
Cawood	938
Martin	635
Bowker	517
Bates	470
Theunissen	222

Van drie of vier Veldkornetschappen moeten de opgaven nog binnen komen, maar dezen, denkt men, kunnen alleen verandering brengen in de verhouding tusschen Cawood en Quin, terwijl Vermaak en Hutton als verkozen beschouwd worden.

HOOG GEREGTSHOF.

(Voor het voltallige Hof.)

DINGSDAG, 3 DECEMBER.

Re MARTHA ZIPP.

In deze zaak is op dien dag nog uitspraak gedaan. Gelijk de Hoofdregter aanmerkte, had zij in eene vorige zitting reeds gediend. De applikante, thans jufvr. Zipp, had met haar vorigen man een gemeenschappelijk testament gemaakt, waarbij zij aan hunne kinderen, bij overlijden van den langstlevende twee plaatsen toebeschikten, "Steenworp," in het veldkornetschap 24-Rivieren, distrikt Piketberg, met alle gebouwen en vastigheden voor £1,200, en "Dasbosch fontein," met dito voor £400. Bij het overlijden van den man waren er drie minderjarige kinderen, een waarvan later stierf, en de moeder kwam nu als applikante verzoeken, dat de beide plaatsen mogten gewaardeerd en een derde van die waardering op hypotheek genomen en aan den boedel van het overleden kind uitbetaald worden. De kwestie was nu, of het overleden kind bij zijn dood reeds regt op het eigendom had. De Hoofdregter was van oordeel, dat daar in het testament van geen *fidei commissum* sprake was en de testateurs blijkbaar elkander slechts het vruchtgebruik hadden vermaakt, de gevraagde taxatie en uitbetaling geschieden kon. Regter Dwyer was van hetzelfde gevoelen.

WOENSDAG, 4 DECEMBER.

DIPPENAAR vs. HAUMAN.

De Prokureur-generaal met Advokaat Leonard voor eischeresse; Advokaat Jacobs met Advokaat Stockenström voor verweerder. Op aanzoek van Advokaat Jacobs moesten alle getuigen de hofzaal verlaten.

De Prokureur-generaal gaf een verslag van de aktie. Zij was ingesteld door juffer Dippenaar, de dochter van een boer, wonende in het distrikt Namaqualand, en was een eisch om £1,000 schadevergoeding tegen den WelEerw. heer Hauman, predikant bij de Nederd. Geref. gemeente al daar, wegens ten opzigte van eischeresse gebezigde [illegible]ovende woorden en wegens het instellen ee[illegible]aadwillige geregtelijke vervolging. De heer Hauman, namelijk, had de eischeresse beschuldigd van aan twee kinderen het leven gegeven en zich aan kindermoord schuldig gemaakt te hebben. Eischeresse had die beschuldiging geloochend en werd ten laatste op aangifte van den verweerder naar de gevangenis en voor den Magistraat gebragt. In de gevangenis zijnde, onderwierp zij zich aan eene visitatie van den distriktsgeneesheer, die haar geheel onschuldig verklaarde, en zij werd ontslagen zonder eenigen schijn van getuigenis ten haren laste. De verweerder pleitte de algemeene ontkenning en verder, dat de beweerde laster geschied was bij eene geprivilegeerde gelegenheid, dat zijne handeling wettig was en hij zelf daartoe geprivilegeerd in zijne hoedanigheid van leeraar bij de Ned. Geref. Kerk.

Daarop begon het getuigenverhoor.

Catharina Helena Dippenaar, eischeresse, zeide, dat zij de dochter van Nicolaas Dippenaar en 23 jaar oud was. Op den 3den Junij laatstl. kwam verweerder bij haar vader aan huis, vroeg naar haar vader en naar eenige schapen, en begon eindelijk te spreken over de geruchten. Hij vroeg haar, of hare moeder wist, dat zij een kind gehad en om het leven gebragt had. Hij zou de zaak niet daarbij laten, maar er aangifte van doen. Zij, getuige, antwoordde, dat als hij niet ging klagen, zij het zelve doen zou, want dat zij die blaam niet op zich wilde hebben. Zij vroeg hem, wie zulks verteld had, maar hij zeide, den naam van zijn berigtgever slechts in het Hof te zullen noemen, waarop zij antwoordde, hem zelf voor den berigtgever te houden. Getuige's moeder verzekerde verweerder, dat hare dochter onschuldig was en geen kind had gehad. De heer Hauman was daarop boos geworden en had gezegd, dat dit het tweede kind was, dat zij van kant had gemaakt. Zij antwoordde, even zuiver tegenover hem als tegenover God te staan, maar hij waarschuwde haar om, schuldig zijnde, den naam des Heeren niet in te roepen. Getuige werd later gearresteerd door een konstabel die haar met handboeijen dreigde, als zij niet mee ging. In den namiddag, om drie uur, werd zij met eene kar naar Springbok gebragt en kwam den volgenden morgen ten 10 ure aldaar aan. In de gevangenis zijnde, bragt den Magistraat haar den doktor, en van Vrijdag tot Maandag bleef zij opgesloten. Zij werd toen voorgebragt en ontslagen.—Op verdere vragen antwoordde getuige, dat de kerkeraad nooit met haar over eenig nadeelig gerucht had gesproken; dat zij noch met haar schoonbroeder de Jongh noch met eenig ander man ooit verboden omgang had gehad; dat de verweerder nooit eenige apologie had gemaakt voor wat hij haar had aangedaan; dat zij niet naar Springbok had kunnen gaan omdat zij aan de mazelen leed, maar dat zij nooit wegens eene andere ziekte bedlegerig was geweest.

In antwoord op kontravragen van Adv. Jacobs, zeide getuige, dat zij, aan de mazelen lijdende, door den doktor van Springbokfontein behandeld was; dat zij ook met hare moeder en een andere vrouw (Cutting) naar dien doktor was gegaan wegens eene oogkwaal, maar niet omdat zij zwanger was. Zij had nooit in dien staat verkeerd, ook niet toen zij zich in Boschmansland bevond. Zij ontkende, op zekeren morgen in Mei of Junij achter het huis hare kleederen in een sloot gewasschen te hebben, of geweigerd te hebben, die kleederen aan zekere Kaatje te laten zien. Ook had zij niet in April ll. in het bijzijn van zekeren van Niekerk gezucht en dezen op zijne vraag naar de oorzaak daarvan geantwoord, dat hij het ergste nog niet wist. Piet Beukes kende ze niet en in diens bijzijn had ze ook nooit een kind gezoogd. Het was ook niet waar, dat zij tijdens het verblijf van zekere Elsie Brandse op haars vaders plaats altijd ziek geweest was, of aan die vrouw verzocht had, zekere medicijn voor haar te bereiden, of dat ze zelve een mengsel van roet en buskruid gemaakt en ingenomen had. Evenmin was het waar, dat de verweerder gezegd had, dat hij haar, als zij bewijzen kon wat zij beweerde, een getuigschrift zou geven dat haar vrijsprak. Ook had zij hem niet gezegd, met de kwade geruchten bekend te zijn geweest, want op den 3den Junij had zij er voor de eerste maal van gehoord.

Esther Dippenaar, moeder van de eischeresse, zeide dat hare dochter in de laatste achttien maanden nooit van huis, maar nacht en dag bij haar geweest was, slapende met hare ouders in dezelfde kamer. Getuige had nooit de minste reden gehad om zwangerschap bij hare dochter te vermoeden, en deze kon onmogelijk buiten weten van getuige een kind ter wereld gebragt hebben. Jasper Kotzé was tweemaal bij getuige aan huis geweest, maar had nimmer melding gemaakt van hare dochter.

In het kontraverhoor door advokaat Stockenstrom zeide getuige, dat toen Ds. Hauman weggegaan was, Melleah haar gezegd had, "zuster, gij moogt blijde zijn dat Ds. Hauman deze zaak aan het licht gebragt heeft," meenende het gerucht omtrent hare dochter. Getuige zeide verder dat, toen de heer Hauman kwam, zij met haar man, vier kinderen en twee kleinkinderen in een mathuis woonde, omtrent een uur te voet van het eigenlijke woonhuis. Allen leden toen aan de mazelen.

Nicolaas Dippenaar, vader van eischeresse, zeide, dat op 3 Junij de Eerw. Hauman bij hem gekomen en gezegd had: "Uwe dochter heeft een kind gehad en het ter dood gebragt." Hij weigerde te zeggen, wie hem dat verteld had. Hij weigerde een naam te noemen, en getuige dreigde hem met eene aktie, maar voor hij die kon instellen, zond de verweerder een konstabel met eene kar, en liet zijne dochter weghalen.

Set van Rever, bijna twee jaren lang in dienst bij Dippenaar, zeide, dat haar eigen woning digt bij het huis van haar baas was, maar dat zij nooit iets bijzonders aan de eischeresse bespeurd had.

Kontraverhoor: Getuige had kruiden geprepareerd voor het vee, maar niet voor eischeresse. Zij had ook niet met Kaatje over medicijn gesproken. Zij waschte al het goed voor de huishouding en eens had zij Kaatje verlof geweigerd den bundel na te zien, omdat zij er haar koffij in had opgebonden en den bundel dus niet wilde losmaken.

De Prokureur-generaal sloot zijne zaak met het indienen van den oproepingsbrief van 20 Julij, waaraan geen gehoor was gegeven.

Advokaat Jacobs verzocht om absolutie van de instantie op de twee punten van de deklaratie betreffende karakterschennis bij monde en in een affi-

davit, maar het Hof was van oordeel, dat die applikatie onnoodig was, daar de zaak zich van zelve ontwikkelde in eene aktie wegens kwaadwillige vervolging.

De zitting werd voor een uur geschorst.

Johannes Stephanus Hauman, ondervraagd door Advokaat Jacobs, verklaarde: Ik ben predikant bij de Ned. Geref. Kerk in Namaqualand. Ik ken de eischeresse. Een harer zusters heeft in April een tijd lang bij mij doorgebragt, toen ze aangenomen moest worden. Ik ken de familie wel. Ik heb voor den Magistraatsklerk eene verklaring afgelegd. De Kerkeraad had mij gelast, zekere verklaring te doen, opdat er een onderzoek zou ingesteld worden.

Door Regter Dwyer: Het besluit van den Kerkeraad was niet in geschrifte.

Verhoor voortgezet: Toen de verklaring opgeschreven was, vroeg ik den klerk wat hij ging doen. Ik vertrok vervolgens naar Boschmansland en keerde acht of tien dagen later terug in Springbok. Op weg huiswaarts hoorde ik, dat de zaak afgeloopen was. Ik bezocht Kotzé, die een diaken van mijne kerk was, en in den Kerkeraad gezegd had van juffer Dippenaar: "Zij is in dezelfde omstandigheden als in 1875." In 1875 bragt een diaken mij berigt dat zij *enceinte* was, en later hoorde ik van een vermoeden dat zij bevallen was. De Kerkeraad wenschte onmiddelijk stappen tegen haar te nemen, maar op mijne aanbeveling werden getuigen opgeroepen voor een voorloopig onderzoek. Zij verschenen echter niet en de zaak bleef rusten. Ouderling Niekerk had in April l.l. Kotzé gewaarschuwd, het oog te houden op de eischeresse en rapport te doen als hij dacht dat zij bevallen moest. In Junij daarop ging ik naar Dippenaar en kwam zoo bij Kotzé, die mij zeide, "de tijd is voorbij," meenende dat eischeresse bevallen was. Op mijne vraag dienaangaande zeide hij niet anders te kunnen zweren dan dat de jongej. Dippenaar, toen hij haar het laatst gezien had, zwanger was, en hij zeide mij ook dat de schoonbroeder genoemd werd als de vader van het kind. Niekerk was met mij bij Kotzé en Dippenaar. Bij dezen laatste gekomen, vroeg ik aan zijne vrouw, of zij ook twee van mijne schapen gezien had, en tegelijk maakte ik melding van het gerucht omtrent hare dochter. Beiden vroegen mij wat het gerucht was en ik zeide dat de eischeresse bevallen maar het kind niet te vinden was. Zij antwoordden dat het vertelsel afkomstig moest zijn van zekeren Maas, maar de waarheid daarvan ontkenden zij ten eenenmale. Ik vroeg toen aan de moeder, wat hare dochter nu deerde, daar zij omzwachteld was, en heel onwel scheen te zijn. Zij antwoordde te meenen dat haar kind aan de mazelen leed of aan de koorts. Ik verzekerde de dochter, dat het gerucht mij leed deed, en herhaalde dat ik alleen als vriend en leeraar tot haar kwam; dat er nader onderzoek plaats, en als het gerucht bewezen werd het regt zijn loop moest hebben, maar dat als zij onschuldig was, ik haar volgaarne een getuigschrift te dien effekte zou geven. Zij verwees mij naar zekeren Niekerk en Kotzé. Bij hen was zij op bezoek geweest, en zij konden getuigen dat er niets bijzonders in haar voorkomen was. Ik antwoordde, dat zij beter zou doen, met mij naar Springbok te gaan, dan konden wij met den Magistraat een onderzoek regelen. Zij weigerde echter naar Springbok te gaan en ik sprak toen met den vader. Hem naar mijne schapen gevraagd hebbende, roerde ik het gerucht omtrent zijne dochter aan. Hij had er ook van gehoord, maar kon den zegsman niet ontdekken. Hij ontkende dat er iets van de beschuldiging waar was en weigerde haar Springbok te gaan, om reden dat zijne dochter ziek was. Op 5 Junij belegde ik eene buitengewone zitting van den Kerkeraad en deed verslag van alles wat ik wist. Op die vergadering werd besloten, de geheele zaak voor onderzoek in handen te stellen van den Magistraat. Van Niekerk, die binnen geroepen werd zeide dat, naar hetgeen hij gezien had, hij het gerucht gelooven moest. Daarna vroeg ik den heer en jufvr. Kotzé afzonderlijk en deze gaven ook op nieuw datzelfde antwoord. Toen begaf ik mij naar den Magistraat en legde eene verklaring af, die ik stellig geloofde waarheid te zijn. Wat ik deed geschiedde enkel in uitvoering van de kerkwetten en zonder eenigerlei kwaadwillige beweegreden [wetten en regulatien ingediend]. Bij de aanneming verklaart het nieuwe lid zich aan de wetten der kerk te onderwerpen. Eischeresse is een bevestigd lid.

De Prokureur-Generaal objecteerde tegen het ontvankelijk verklaren dier regulatien, op grond dat de onderteekening door getuige uit niets gebleken was.

De Hoofdregter:—Maar de heer Jacobs heeft het regt, die in te dienen als bewijs tegen kwaadwillige bedoeling.

Getuige las uit die regulatiën een paar paragrafen voor, alsook de drie vragen die bij de bevestiging moeten beantwoord worden en een daarvan is of zij zich onderwerpen willen aan de kerkelijke tucht, als bij de wetten der kerk vastgesteld. Hij zeide verder, den eischbrief van den Prokureur niet beantwoord te hebben, meenende dat de zaak toch nooit voor het Hof zou komen.

Kontraverhoor door den Prokureur-Generaal:—Als leeraar ken ik de familie Dippenaar. Ik kan niet zeggen hoeveel maal ik haar in mijn achtjarige ambtsbediening bezocht heb. De plaatsen liggen negen of tien uur van elkander, en als ik op de eene plaats godsdienstoefening houd, zie ik de bewoners der andere tegelijk. Ik kan niet zweren, dat ik meer dan eenmaal bij de Dippenaars geweest ben. Ik ben naar den Magistraat gegaan als praeses van den kerkeraad, niet om eene kriminele presecutie ingesteld te krijgen. Bij mijn onderhoud met Kotzé zeide deze, dat hij het meisje driemaal gezien had en stellig geloofde dat zij zwanger was, en sedert had hij gehoord dat zij bevallen was, maar dat men het kind niet kon vinden. Na hetgeen mij berigt was en ik zelf gezien had, geloofde ik dat er iets waar moest zijn in het gerucht. Toen zij in de gevangenis was, hoorde ik dat de doctor na gehouden visitatie haar onschuldig had verklaard. Naar mijne opinie is de Kerk gehouden mij in deze aktie te schragen. Ik geloof niet dat ik iets zal te betalen hebben. Mijne schapen zijn bij Dippenaar gevonden. Ik geloof nog vastelijk dat de eischeresse schuldig is.

Door Regter Dwyer: Ik heb het affidavit onderteekend en het is mij voorgelezen. Deze geheele zaak door heb ik gehandeld volgens hetgeen mij berigt werd. Het is mijne persoonlijke overtuiging dat het meisje schuldig is, in weerwil van het zeggen, dat de docter haar onschuldig verklaard heeft. Ik mag er echter bijvoegen dat ik, ofschoon navraag gedaan hebbende, niet aan de weet kon komen, dat er een geneeskundig certificaat bestond.

DONDERDAG, 5 DECEMBER.

KAFFERLANDSCHE KOLONIALE BANK *vs.* C. MITCHELL.

Op voordragt van adv. Stockenström werd provisioneele uitspraak gedaan op twee door verweerder gepasseerde verbanden, elk van £500, ten faveure van zekeren Fletcher, en door dezen aan de Bank gecedeerd.

MOTIE.

De heer J. G. van de Wall werd als openbaar notaris geadmitteerd en beedigd.

VAN DER WESTHUIZEN *vs.* VAN DER WALT.

In deze arbitragezaak werd de uitwijzing door het Hof bekrachtigd.

EBERLEIN EN EBERLEIN.

Op voordragt van adv. Cole kreeg de applikant verlof om zijne vrouw, die geen gehoor had verleend aan de lastgreving van Hof om naar haar man terug te keeren, bij edikt in te dagen tegen den eersten dag van de zitting in Mei.

LANDBOUWBANK VAN QUEENSTOWN.

De likwidateur diende zijn tweede rapport in, de publicatie waarvan als naar gewoonte gelast werd.

A. C. STEWART & CO. *vs.* CURATOR DES INSOLVENTEN BOEDELS VAN JOHN BRINK.

Adv. Jacobs voor applikant; Prokureur-generaal voor respondent.

De Prokureur-generaal maakte eene voorloopige exceptie tegen het dadelijk hooren der zaak. Eerst Dingsdag namiddag was den respondent eene uitvoerige deklaratie beteekend, waarin hem een groot aantal dingen ten laste gelegd werd, onder andere wangedrag en eigenbelang, op grond waarvan zijn ontslag als curator gevraagd werd. Aan de vereischte 48 uren aanzeggens was niet voldaan, en de beteekening der affidavits was mede laat geschied.

Het Hof handhaafde de exceptie met kosten voor dien dag tegen den applikant.

F. J. HAUPTFLEISCH, APPLIKANT, JACOBA ELIZABETH DE JAGER, RESPONDENTE.

Advokaat Jacobs voor applikant; advokaat Jones voor respondent.

Deze aktie moest dienen om de respondente op te roepen tot het geven van reden tegen de vernietiging van zeker bevelschrift tot executie, en tegen het geven van een interdikt tegen het verkoopen van applikants goederen.

Op 12 Maart 1877 was de applikant, een gehuwd man, voor Regter Fitzpatrick in de rondgaande zitting te Riversdale gedagvaard wegens verleiding, en de Regter deed uitspraak voor £400 schadevergoeding, £5 voor bevallingskosten en £3 per maand tot onderhoud van een kind, de vrucht dier verleiding.

De tegenwoordige applikatie was gegrond op het feit, dat het bevelschrift eerst in September 1878, dat is achttien maanden na die uitspraak was aangevraagd, en dat vooraf het vonnis had moeten vernieuwd worden.

Bij het verhoor der oorspronkelijke aktie werd de kwestie besproken, of een gehuwd man wel aansprakelijk was in zoodanig geval. Regter Fitzpatrick had beslist van wel, maar men kwam tot de verstandhouding dat de vraag in het Hooge Hof zou worden geargumenteerd. Voor de £400 was niet een oogenblikdelijke order van executie gegeven, maar voor kosten en onderhoud wel. De executie die nu bestreden werd, was voor £72 kosten en onderhoud.

Advokaat Jones argumenteerde dat de gevallen uitspraak doorloopend was, daar er van tijd tot tijd betaling moest geschieden, voor welke het niet noodig was, telkenmale een bevelschrift aan te vragen.

Advokaat Jacobs, des gevraagd door den Hoofdregter, verklaarde zich van opinie, dat als de maandelijksche betaling gedurende het eerste jaar geregeld geschied was, toch in het tweede jaar eene hernieuwing der uitspraak moest gevraagd worden. Maar bij voegde er bij, dat dit niet de eenige grond was van bestrijding.

De Hoofdregter zeide dat de zaak liever op hare meriten moest behandeld worden, en dat zou kunnen geschieden als de aktiën voor welke getuigen waren opgeroepen, zouden afgedaan zijn.

DIPPENAAR *vs.* HAUMAN.

Voor de verwering werd nog ondervraagd:—

Jasper Daniel Kotzé: Ik woon in Namaqualand, ben diaken der Nederd. Gereformeerde kerk, ken de eischeres, en woon naast de plaats van haren vader. In April van dit jaar werd aan den kerkeraad door mij mondeling gerapporteerd. Ik zeide, dat ik haar zelf had gezien en dat er ook een rapport ging, dat zij zwanger scheen. De kerkeraad voerde daarover een discussie. Tegenwoordig waren Ds. Hauman, ouderling A. van Niekerk en andere ouderlingen en diakens. Ik had de eischeres omtrent eene maand vóór de kerkeraadsvergadering gezien—zij scheen toen zwanger te zijn. Ik zag haar omtrent een maand na den kerkeraad weder en zij scheen toen nog in omstandigheden te zijn en verre gevorderd. Nog een maand later had zij haar oud voorkomen terug gekregen—zij zag er schraal uit. Ik ken haar van kindsbeen af. Zij ziet er gewoonlijk schraal uit. Ds. Hauman kwam in Julij op mijne plaats en ik vertelde hem toen, dat zij naar mijn gevoelen zwanger was en dat volgens gerucht, zekere de Jongh, haar zwager, de vader was. Toen Ds. Hauman op mijne plaats was, op weg naar Dippenaar, ging het gerucht reeds, dat zij er niet meer zoo gezet uitzag als voorheen. Ik vertelde dat aan Ds. Hauman. Dat was voor dat ik haar weêr schraal had gezien. Kort na Ds. Hauman's bezoek kwam Leffler, de Hoofdkonstabel, naar mijne plaats, bragt eenige oproepingen van getuigen in blanco met zich en vroeg mij wie getuigen konden zijn in deze zaak. Hij vulde die blanco oproepingen in mijne woning in. In 1875 was ik geen kerkeraadslid, maar toen kende ik eischeres al en zag haar meermalen. Bij een dier gelegenheden scheen zij zwanger te zijn. Toen zag ik haar maar eens. Ik zeide daaromtrent niets aan eenig iemand. Ik denk dat ouderling van Niekerk dat ook deed, maar weet niet of ik het hem zeide.

Contraverhoor: Toen ik haar in 1875 zag was het op eene plaats behoorende aan haren vader en mijn vader gezamenlijk. Ik sprak niet met haar vader daarover. Ik was toen al getrouwd. Toen Ds. Hauman in Julij naar mijne plaats kwam, zeide hij, dat hij zijne schapen bij Dippenaar wilde gaan zoeken; en ik merkte op, dat ik ook al had willen komen naar Ds. Hauman om met hem te praten over de zaak van Dippenaar, en liet er op volgen, dat ik het meisje gezien had en zij zwanger scheen. De verdere conversatie herinner ik mij niet. Ik zeide hem niet, dat zij reeds een kind had gehad. Ik zeide hem echter, dat het gerucht ging, dat de affaire al voorbij was en zij er niet meer zoo zwaar uitzag. Ik zeide hem niet, dat ik geen ooggetuigen had. Hij vroeg mij daar niet naar, maar enkel of er anderen waren, die hetzelfde hadden gezien. Ik zeide, dat Jan Archer met mij daarover had gepraat. Ook anderen praatten over het gerucht. Ik lette goed op haar, toen de kerkeraad mij dat verzocht. Ik praatte echter niet met haar ouders over haar en verzocht ook geen enkele vrouw of dokter om naar haar te gaan kijken. Ik zelf ging haar in 1878 drie, vier of vijf malen zien—het laatst in Junij. Ik was voor den Magistraat te Springbok en hoorde, dat de doktor haar in den tronk zou examineren. De Hoofdkonstabel vertelde mij, voordat ik de getuigenis aflegde, dat de doktor haar had vrijgesproken. De Prokureur van Niekerk vertelde mij hetzelfde. Ik heb niet voor den Magistraat gezegd, dat zij, voor zoo ver ik wist, een fatsoenlijk meisje was.

Op nieuw ondervraagd: Ik heb den Magistraat gezegd, dat ik gehoord had, dat zij een kind had gehad. Hetgeen ik aan Ds. Hauman zeide, was, dat het mijne opinie was, dat zij zwanger was geweest, omdat zij nu niet meer zoo zwaarlijvig was. Behalve Archer hoorde ik bijna al de menschen over haar zwangerheid praten.

Jan van Niekerk: Ik woon te Harcoup. Ik zag eischeres in 1875. Zij zag er uit als een vrouw. In Junij 1878 ging ik met Ds. Hauman naar Dippenaar's huis. Ik zag daar eischeres, haar moeder en zuster. Eischeres had twee doeken om haar midden en een om haar borst. Ik zeide aan Ds. Hauman in Mei, dat er geruchten in omloop waren, dat jongejufvr. Dippenaar zwanger was. Ik zeide hem in Junij, dat toen ik haar te voren gezien had, zij er frisch van lijf uitzag en dat ik meende, dat zij zwanger was geweest. Toen ik in Junij—d.i., een maand later—zamen met Ds. Hauman op Dippenaars plaats kwam, zag zij er schraal uit. Toen wij op de plaats kwamen, vroeg Ds. Hauman of er geen schapen van hem waren. Zij zeiden neen. Hij vervolgde aan jufvr. Dippenaar: Terwijl ik toch hier ben, wil ik toch met u spreken over uwe dochter; er gaat een rare storie over haar; en dat deze de tweede maal was. De jonge dame zeide, dat zij ook de twee stories had gehoord en haar vader verzocht had dezelve te onderzoeken, maar dat de eerste gebleken was te zijn ontstaan met eene sedert overleden vrouw, Sina Maas, en zij niet twijfelde, of Gert Maas de tweede storie had uitgestrooid. Zij ontkende de waarheid der storie, en Ds. Hauman zeide, dat indien zij hare onschuld kon bewijzen, hij haar een certifikaat van eer zou geven, even als hij met Gert Aggenbach had gedaan. Wij spraken naderhand met haar vader er over, en hij zeide, dat hij de storie ook had gehoord, maar geloofde dat Ds. Hauman dezelve had uitgestrooid. Eene maand te voren—in Mei—had ik haar gevraagd, waarom zij er zoo neerslagtig uitzag. Zij antwoordde, of ik dan niets had gezien of gehoord? Ik zeide ja, maar ik stoor mij daar niet aan. Ik vertelde dat niet aan Ds. Hauman.

De Prokureur-Generaal zeide, dat hij dan tegen dat gedeelte der getuigenis objecteerde, en het Hof schraagde de objectie.

NA DE PAUZE.

Adriaan van Niekerk.

Ik zag haar des namiddags weer en zeide: "Hebt gij de geruchten gehoord." Zij antwoordde van ja, en zeide, dat zij waar waren, er bijvoegende, "Moge de Heer hem beschermen, die mij zoo ver gebragt hebben." Zij zeide, zwachtels te dragen omdat zij pijn in de borst had.

Kontraverhoor: Ik heb Hauman niet hooren spreken van Jasper Kotzé. Op weg naar Kotzé sprak Hauman over zijn schapen. Jufvr. Dippenaar was vertoornd op Hauman, toen hij tot haar sprak; eigenlijk verzekerde zij, dat wat hij vertelde een leugen was. Hij werd niet boos; hij bleef steeds kalm. Ik zweer plegtig, dat het meisje mij vertelde, dat zij zwanger was. Ik ken haar van dat ze een kind was en zie haar ten minste drie maal 's jaars in de kerk. Ik ben niet gehuwd. Voor sooverre ik mij herinneren kan, is de eischeresse de eerste vrouw, die met mij over zoodanig onderwerp gesproken heeft.

Adriaan Petrus van Niekerk, ondervraagd door Advokaat Stockenström:—Ik ben een boer, woon in Namaqualand en ben bijna vier jaar ouderling bij de Nederd. Geref. gemeente. Ik herinner mij, dat in 1875 door Jasper Kotzé rapport gedaan werd omtrent de jongejufvr. Dippenaar. Hij zeide: "het schijnt dat zij zwanger is." De zaak werd besproken en wij trachtten getuigen te krijgen om de beschuldiging te staven, maar wij konden niet en lieten de zaak rusten. In 1878 bragt Kotzé weder een klagt tegen juffer Dippenaar voor den kerkeraad, van gelijken aard als de vorige. De vergadering besloot, dat de heer Hauman navraag doen zou, en later zou de Magistraat geraadpleegd worden. De heer Hauman rapporteerde later, dat hij het meisje gezien had met zwachtels omwonden. In Namaqualand is het de gewoonte dat onlangs bevallen vrouwen zwachtels dragen, maar niet om het borstbeen. Engelbracht, Beukes, Izaak van Niekerk en anderen waren op de vergadering aanwezig. Ik ben op vriendelijken voet met de eischeresse. In 1875 en 1878 werd door velen over haar gesproken en alle op de vergadering aanwezigen maakten gewag van de loopende geruchten.

Contraverhoor:—Op de kerkeraadsvergaderingen doet men gewoonlijk wat de predikant zegt. Als hij gelijk heeft gaan wij met hem; maar heeft hij ongelijk, dan spreken wij hem tegen. Ds. Hauman was de eerste die in den kerkeraad over de zaak sprak. Had hij niet gesproken, dan zouden de kerkeraadsleden met de zaak gewacht hebben om eerst verder in dezelve te zien. Vrouwen in onze beurt dragen meermalen banden om hare kleeren. Wij wilden, dat de magistraat ons zou helpen om achter de waarheid te komen, en te hooren wat de getuigen te zeggen hadden. Ons doel was, dat zij die het meisje beschuldigden, voor den magistraat zouden komen, en wij konden dan weten, of wat tegen haar gezegd werd waarheid dan wel leugen was. Had de magistraat haar schuldig bevonden, dan zouden wij er niets aan hebben kunnen doen. Ik weet niet of de kerkeraad haar dan ook schuldig zou hebben verklaard. *Ik* heb haar nooit beschuldigd, want ik heb haar nooit gezien. Andere kerkeraadsleden hebben ook van de geruchten gehoord, maar Ds. Hauman had haar het laatst gezien.

Theunis J. Kotzé:—Ik ben veldkornet te Kookfontein en diaken der Ned. Ger. Kerk. Ik was in Junij in den kerkeraad, toen Ds. Hauman rapport uitbragt. Hij vertelde dat hij gezien had, dat jongej. Dippenaar ziek was—dat zij windsels om zich droeg en hij meende, dat zij zwanger was geweest. Hij vroeg, wat nu moest worden gedaan? De kerkeraad besliste, den magistraat te verzoeken, de zaak te onderzoeken. Ik sprak niet mede, maar stemde niet tegen. Ik had het meisje in April gezien en meende ook, dat het meisje zwanger was, doch zeide daaromtrent toen niets aan Ds. Hauman. Niemand stemde tegen de verwijzing naar de magistraat. Ds. Hauman stelde dat voor. Izaak van Niekerk zeide, dat kwaad moest gestraft worden.

Contraverhoor:—Niemand stemde tegen het voorstel van den predikant. Doorgaans stem ik niet tegen den predikant, maar toch weet ik een geval, waarin ik tegen hem heb gestemd. Ik dacht niet er over na, wat Niekerk meende met te zeggen, dat kwaad moest gestraft worden. Want ik verkeerde onder zeer droevige omstandigheden. Want pas een halfuur tevoren had ik mijn oom begraven, die als een tweede vader voor mij was geweest.

Door Regter Dwyer:—Ds. Hauman zeide, dat de heer Dippenaar hem met het Hof had gedreigd, indien hij zijn woorden niet goedmaakte.

Verweerders zaak werd hiermede gesloten.

Het Hof herriep den laatsten getuige en op vragen door de Regters gedaan, zeide hij, dat het was toen Ds. Hauman zijn rapport uitbragt, dat hij zeide, dat de heer Dippenaar hem bedreigd had met het Hof. Het was een gedeelte van zijn rapport.

De Prokureur Generaal zeide dat wat den doctor betrof, Dr. Biccard het meisje heden morgen ten 10 ure zou hebben geëxamineerd, maar ten 9 ure had laten weten dat hij niet kon komen. Men had toen getracht hetzij Dr. Herman of Dr. Abercrombie te krijgen, maar geen van beiden kon komen.—Het moest voor een ieder duidelijk zijn dat het meisje òf de volle £1000 moest krijgen, òf dat een uitspraak ten gunste van den verweerder moest geschieden. Een gemeener zaak had hij nog nooit ontmoet. Op het nietigste gerucht had de Kerkeraad in 1875 een onderzoek tegen haar willen instellen; maar al de getuigen bleven weg, en daarmede liep de zaak toen ten einde. In 1878 echter werden weêr losse geruchten in den Kerkeraad opgelepeld, en Jasper Kotzé benoemd om over haar de wacht te houden. Deze raadpleegde geen doctor, zelfs geene vrouw, maar op het bloote feit dat zij er eens wat zwaarlijvig had uitgezien, grondde hij de gevolgtrekking, dat zij zwanger was. Ds. Hauman gaat daarop naar de plaats, vindt dat, zij er nu schraal uitziet en meent niettegenstaande de ontkenning van moeder, vader, en het meisje zelf, dat zij schuldig was. Hij ging toen naar den Magistraat. Waarom? Omdat, zeide Ds. Hauman, de getuigen in het eerste geval niet hadden willen opkomen; maar spreker ontkende dat de getuigen badden geweigerd om te komen: Ds. Haumans eenige reden was dat de getuigen de beschuldiging niet konden bewijzen. Wel, hij gaat naar den Magistraat, maakt een affidavit en verklaart dat Kotzé hem gezegd had dat Miss Dippenaar van een kind was bevallen. Dit was een leugen, want Kotzé had het heden onder eede ontkend. Spreker ontleedde de rest van het affidavit en werd heftig welsprekend over de daarin vervatte gruwelen, die geleid hadden tot het voeren van een fatsoenlijk, een onschuldig en ziek meisje voor den Magistraat en tot het stoppen in den tronk. Dat alles was geschied op getuigenis, op grond waarvan men zelfs geen hond zou ophangen. Op het bloote feit dat zij eerst gezet en nu schraal was, beschuldigde men haar van onzedelijkheid, verberging van geboorte en kindermoord. Waarin bestond nu de verdediging tegen deze enormiteiten? Eerstens daarin, dat er geen boos opzet aan verweerders kant bestond. Maar welke lasteraar of eerroover had ooit erkend dat er wel boos opzet bij hem bestond? Geen enkele. De wet verondersteld boos opzet, wanneer daarvoor redelijke grond bestond. En die bestond hier ten overvloede. De verwering beriep zich op Ordonnantie No. 7 van 1842. Maar die ordonnantie bepaalde dat de predikanten zich overeenkomstig de kerkelijke regulatie moesten gedragen. Spreker haalde eenige dier regulatien aan, om te bewijzen welke voorzigtige bepalingen er waren gemaakt om regt te doen in censuurzaken. Maar naar die bepalingen was geenszins gehandeld. Ds. Hauman had die regulatiën geïgnoreerd, en daarom kon hij zich niet beschutten. Zijne positie als leeraar beschermde hem in deze niet. Hij had geen het minste teeken gegeven van dat "vaderlijk toezigt" over den wandel zijner leden, dat hem werd voorgeschreven door de regulatiën. Spreker haalde de zaak van Gilpin *vs.* Fowler aan, die in Engeland had gediend als aanwijzing van het beginsel dat in zaken van dezen aard geldt. Geen leeraar had heden ten dage het regt, buiten zijne bevoegdheid te gaan om den naam zijner gemeenteleden te bekladden. De regulatiën gaven hem geen regt, naar het Magistraatshof te gaan. Zoodra hij dat deed, werd hij een privaat individu en moest hij de gevolgen lijden. De kerkeraad had de gansche zaak in zijn eigen hof kunnen afdoen. Spreker betreurde het, dat Ds. Hauman zelfs nu staande hield, dat het meisje schuldig is, in plaats van een onvoorwaardelijke apologie te maken. Niekerk's getuigenis veroordeelde hij als valsch. Welk meisje zou maar zoo voetstoots aan een ongehuwden man gaan erkennen, dat zij verleid en zwanger was. Het leed dit fatsoenlijk meisje aangedaan, kon in geen geld worden berekend, en daarom behoorde zij elken farthing van de geëischte £1,000 te krijgen.

Advokaat Jacobs zeide, dat indien de zaak van belang was voor de eischeres, dezelve van niet minder belang was voor Ds. Hauman. De vraag toch was of hij waardig was zijn ambt te vervullen, dan wel of hij een gemeene lasteraar was. Het hoofdpunt was dit: Had de verweerder zich al dan niet door boos opzet laten leiden? Hij hield breedvoerig het tegendeel staande. Met het gaan naar den Magistraat werd geen prosecutie tegen het meisje bedoeld, maar enkel het vergaderen van verdere informatie, het instellen van eene soort van voorloopig onderzoek, om dan naar bevind van zaken te handelen. Toen Ds. Hauman zijn affidavit voor den Magistraat maakte, scheen hij nimmer te hebben verwacht dat het meisje met kracht en geweld zou worden gehaald: in zijn onschuld dacht hij, dat er geene stappen zouden worden genomen vóór zijn terugkeer van Boschjesmans and, en dat het meisje dan behoorlijk zou worden opgeroepen.

VRIJDAG, 6 DECEMBER.

DIPPENAAR *vs.* HAUMAN.

Advokaat Jacobs zette zijn argumentatie gedurende eenige uren voort. Hij hield staande, dat er geen ziertje van bewijs was, dat Ds. Hauman bezield was geweest met boos opzet, maar wel dat hij kennis nemende van de geruchten, enkel gehandeld had volgens de instruktiën der Kerkwet. Hij haalde een tal van regtsuitspraken aan, om te bewijzen, dat Ds. Hauman de vrijheid, hem door de wet vergund, volstrekt niet was te buiten gegaan, toen hij de beëedigde declaratie aflegde, omdat hij daarvoor redelijken grond bezat.

Spreker wees er op, dat er geen certifikaat van een geneesheer was ingeleverd, het resultaat van zijn onderzoek der eischeres inhoudende, hetgeen hij zeer spijtig noemde. Ten kwart over twee ure besloot hij zijne rede met andermaal er op te drukken dat alles, wat Ds. Hauman had gedaan, ter goeder trouw was geschied.

Na een repliek van drie kwartier door den Prok.-generaal, deden de regters uitspraak voor eischeres voor £100 en de kosten. De breedvoerige uitspraken publiceren wij in ons volgend nommer.

TRANSVAAL.

De *Volksstem* is herleefd. Deze is de belangrijkste tijding uit het Transvaalsche. Op den 23 Nov. publiceerde het blad het eerste nommer zijner herleefde reeks. Daarin lezen wij o. a.—

Sedert onze jongste uitgave op 1 October hebben eenige belangrijke gebeurtenissen in het land plaats gehad. Eerst en vooral hebben wij de opmerkelijke bekeering van onze geachte zuster de *Transvaal Argus* van een heftig tegenstander tot een vurig voorstander van het Delagoabaaische spoorweg-ontwerp. Deze is eene zeer bevredigende en terzelfder tijd zeer opmerkelijke verandering en toont aan uit welken hoek de wind thans waait. Wij hebben uit het meest vertrouwbare gezag vernomen, dat Sir Bartle Frere sterk ten gunste is van het maken van dien spoorweg. Deze is eene zeer bevredigende aankondiging voor de Transvaal en wij hopen slechts dat er spoedig een begin met het werk zal worden gemaakt. Twee gunstige saizoenen zijn reeds verloren door de stugge koppigheid eener eigenbelangzuchtige kliek. Laat ons hopen, dat de volgende winter getuige zal zijn van de krachtige voortzetting dezer belangrijke onderneming, welke het eenig middel is om het land te behoeden voor den totalen ondergang, waartoe het gebragt is door het grove wanbestuur van zijne tegenwoordige Britsche regenten.

Eene andere gebeurtenis, zwanger van de allergewigtigste gevolgen, is het feit, dat de veldtogt tegen Secocoeni, ondanks al het pogchen en bluffen der aanbidders van Britsch bestuur, feitelijk opgegeven is, althans gedurende den zomer. De mogelijke gevolgen dezer achterwaartsche beweging, dezer totale mislukking, na al den praal en het vertoon eener militaire demonstratie, zijn bijkans te schrikkelijk voor eene kalme overweging. Er bestaat maar al te veel reden om te vreezen, dat de uitwerking zal zijn eene zamenspanning van al de zwarte massas barbaren binnen en rondom den Staat, en wat dat beduidt kan de geschiedenis der Indische muiterij, ja, kunnen de barbaarsche gruwelen zelfs in dit land, in de dagen der oude voortrekkers, getuigen. De verantwoordelijkheid voor iedere ramp die uit de mislukking van dezen veldtogt moge ontstaan, rust op het hoofd onzer regenten. Zij verwijderden eerst van het front de vrijwilligers die Secocoeni tot bezinning hadden gebragt; zij werden in tijds gewaarschuwd; er werd sterk bij hen aangedrongen om bij het begin der rustverstoring een flinken slag te slaan door de troepen, die hun tijd te Pretoria in ledigheid sleten, naar het front te doen oprukken. Er werd geen de minste acht geslagen op eenigerlei tegenwerping en eerst bij het begin van het warme en ongezonde saizoen, werden de troepen naar het front gezonden, alweder tegen alle waarschuwing aan van de gevolgen die er waarschijnlijk op volgen zouden en die nu ongelukkig gebeurd zijn, zooals voorspeld was. Zulke hardnekkige stijfhoofdigheid is onvergeeflijk en degenen die zich daaraan hebben toegegeven behooren voor hunne misdrijven te boeten.

Het volgende dient onderzocht te worden door de Transvaalsche Regering. Het leest niet vereerend voor haar:—

Onze lezers zullen zich herinneren dat wij, vóór de tijdelijke staking van dit blad, herhaaldelijk geklaagd hebben over het niet ontvangen van brieven van onze correspondenten uit de forten in Secocoeni's land en dat wij over dit feit onze verwondering te kennen gaven. Wij hadden schikkingen getroffen met niet minder dan vijf correspondenten aan het front om ons geregeld op de hoogte te houden van al wat er daar belangrijks mogt voorvallen. In het begin ontvingen wij onze correspondentie vrij geregeld met iederen post, doch na een poos hield de ontvangst van brieven plotseling op onverklaarbare wijze op. Wij wisten dat onze correspondenten niet te laken waren en we hadden een tamelijk sterke suspicie van de oorzaak dezer plotselinge staking van narigt van het tooneel van handelen. Ons achterdocht werd versterkt door de ontvangst van twee of drie brieven van een onzer correspondenten onder adres aan een derde. Wetende dat 't vruchteloos zijn zoude onze correspondenten om opheldering te vragen, daar wij 't zeer betwijfelden of onze brieven hen ooit bereiken zouden, en er vrij zeker van waren dat de hunne ons nooit zouden ter hand komen, stelden we ons te vreden met de aandacht te vestigen op het niet ontvangen van brieven uit de forten en besloten geduldig de ontknooping af te wachten, die wij met vol vertrouwen vroeg of laat tegemoet zagen. En we hadden niet misgerekend. Verleden Vrijdag deed iemand bij ons vrijwillig de verklaring dat hij in Augustus jl. in een der forten een brief, gerigt aan "J. F. Cilliers, Kantoor van de *Volksstem*", op den post gedaan had; dat de brief hem eenige dagen later teruggegeven werd door Luit. Dow, van Ferreira's Korps, die zeide, dat volgens order van Kapt. Carrington geene brieven met den post aan de *Volksstem* mogten gezonden worden. Onze berigtgever is bereid zijne verklaring te beëedigen, en minstens twee getuigen, hebben de waarheid zijner verklaring bevestigd. Het geheim is derhalve totaal opgeklaard. We hebben nu bewijs *prima facie* van een der schandelijke streken, waartoe de magthebbenden in dit ongelukkig land niet aarzelen zich te vernederen, ten einde de openbaarmaking hunner strafbare flaters en onbekwaamheid te verhinderen. De hemel beware ons indien dit een staaltje is van de hooggeroemde vrijheid die wij verwachten moeten onder Britsch bestuur. Indien zulke ongeoorloofde bemoeijing met het werk der drukpers als hier blootgelegd niet duidelijk het bestaan van een militair despotisme aantoont, dan weten wij niet wat zulks wel bewijst. Wij zijn intusschen volstrekt niet van plan om de zaak hierbij te laten berusten en eerlang zal men meer hieromtrent vernemen. Doch deze is niet eene zaak die ons alleen aangaat. 't Is een onderwerp van levensbelang voor het publiek. Indien de drukpers den mond gesnoerd kan worden op de hier beproefde manier, is 't duidelijk dat de regten en vrijheden des volks in het allergrootste gevaar zijn, en 't betaamt hun om afdoende maatregelen te nemen voor de bescherming van die regten en vrijheden. Onzen kleinen tierannen behoort te verstaan gegeven te worden, door niet te miskennen vertoogen, dat er een grens is aan de langmoedigheid van zelfs de Transvaalsche bevolking.

Ook de volgende berigten ontleenen wij aan het blad:—

SECOCOENI ALLEEN GELATEN.—Al de hoofdofficieren der Vrijwilligers zijn thans in Pretoria, zooals Kapiteins Clark, Ferreira en Raaff, gelijk ook Kwartiermeester Gooch, de meeste van hen gedagvaard in de zaak der Vrijwilligers tegen de Regering. Secocoeni is dus de eenige "groot baas" die achtergebleven is.

AAN HET AANWERVEN VAN VRIJWILLIGERS wordt thans druk gedaan in Pretoria. In de eerste plaats hebben we Kolonel Weatherley, die 150 "Grens-Lansen" vraagt voor dienst in Zoutpansberg of elders. Vervolgens is Kapitein Raaff ijverig in de weer om mannen te krijgen voor zijn korps de "Transvaal Rangers," terwijl eindelijk Kwartiermeester Gooch hard aan het werven is voor Kapt. Ferreira's korps. Mogen zij allen slagen en spoedig den aarts-rebel uitroeijen.

CORRESPONDENTIE.

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN.—RED.]

HET "EERSTE AFRIKAANSE SPEL- EN LEESBOEKI."

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—De heer du Toit tracht zich op laffe en gekscherende wijze van de beschuldiging, die ik tegen zijn "boeki" heb ingebracht, af te maken. Goed dat ik niet alleen sta in de veroordeeling er van, maar dat een groot deel der Koloniale drukpers zich tegen het werkje heeft verklaard, en wel op dezelfde gronden als ik gedaan heb. *Volksblad, Express, Graaff-Reinet Advertiser, Colesberg Advertiser, Richmond Era, enz.*, spreken luide hunne afkeuring uit over dit produkt van domheid en onchristelijkheid. Nu de heer du Toit de bedoeling en meening van sommige leeslesjes in het boekje niet kan loochenen, gebruikt hij spitsvondigheden (cunningness) om er een andere uitlegging aan te geven. En gesteld, wij en anderen hadden hem niet begrepen, dan was dit een duidelijk bewijs, dat zijn "boeki" voor jonge kinderen niet geschikt is, voor wie duidelijkheid en ondubbelzinnigheid bij het leeren een eerste vereischte is.

De heer du Toit gaat ook oneerlijk te werk. Hij zegt, dat er geen zweem van waar is, dat het boekje de kinderen tegen de overheid opmaakt. Die dat niet zien kan moet willens blind zijn. Hij zegt, dat er geen revolutie-geest in deze woorden is: "Nou staat ons onder Engeland. Amerika het ook eers onder Engeland gestaan. Maar nou is Amerika vrij en sterk. Een dag is ons ook 'n vrij volk met 'n eige taal." Maar de heer du Toit laat de eerste regels, die het aangehaalde onmiddelijk voorafgaan, weg, die aldus luiden: "Mar ek is 'n Afrikaner met 'n Afrikaanse hart. Ek sta ver mijn land en ver mijn volk, en ver mijn taal. Wag mar, as ons jonge Afrikaners eers een dag groot is." Wat bedoelen deze woorden anders dan een geest van ontevredenheid en opstand in het gemoed des kinds aan te kweeken tegen het wettig gezag der overheid, wier goddelijk regt wij moeten eerbiedigen en erkennen.

De *Graaff-Reinet Advertiser* heeft het ook zoo begrepen, want stilstaande bij de beschouwing van het bedoelde leeslesje zegt het blad; "The old Colonists were eminently royalist, but the *Patriot* party want to get rid of Queen Victoria as the following translation of a lesson in 'Di boeki' will show." Iets lager zegt hetzelfde blad: "It is also plain from the brutal lingo in which disloyalty is inculcated in the mind of the child, that the party belong to the lowest stratum of Colonial society." Ik ben nu bijna 20 jaren in Zuid Afrika en ken de Afrikaners genoeg om te denken, dat een welopgevoed en fatsoenlijk man onder hen zich zou bevinden, die met dit "boeki" en den "*Patriot*" zich zoude vereenigen, om een geest van opstand aan te kweeken onder de kinderen en volwassenen des volks. Dat de *Patriot* een groote meerderheid aan zijne zijde heeft, bewijst niet dat zijn zaak goed is, want de meerderheid is altijd voor hetgeen verkeerd en slecht is, terwijl goede zaken altijd door de minderheid worden voorgestaan. Het is de strijd tusschen licht en duisternis. De Heere Jezus zeide: "de menschen hebben de duisternis liever gehad dan het licht." Dat is zoo geweest en dat zal wel zoo blijven, totdat het licht over de duisternis zal zegevieren.

Wij hebben de vrijheid der drukpers lief, maar als die vrijheid misbruikt wordt om oproer en verzet aan te blazen, dan wordt het hoog tijd, dat de Regeering er zich mede bemoeit en de pogingen van het genootschap van "ware Afrikaanders" tegenstaat en fnuikt.

Wat het streven van dat genootschap aangaat, zoo meenen wij, dat de *Express* niet zoo geheel verkeerd is als het blad zegt: "Dit boekje (het 'spel- en leesboeki'), zoowel als het voornoemde blad (de *Patriot*) wordt uitgegeven als een spekulatie, berekend om te azen op den eenvoud der Zuid Afrikaansche boeren, wiens vooroordeelen het aanmoedigt op de allerlaagste wijze. In stede van den Bijbel moesten zij een ezelskop in 't schild voeren, en in stede van de zinspreuk: "Ver moedertaal en vaderland, ware 't beter gezegd: "*Mundus vult decipi ergo decipiatur*," dat is: "*De wereld wil bedrogen zijn, derhalve, laat haar bedrogen worden.*"

Ik zal verder van het laf en kinderachtig geschrijf van den heer du Toit geen kennis meer nemen. Iedereen kan zien dat hij zich niet verdedigen kan en daarom tot zouteloos geschrijf zijn toevlucht moet nemen. Als hij in het Parlement alzoo zaken van belang moet voorstaan, zal hij al een slecht Parlementalid uitmaken.

G. J. WILLEMSEN.

Richmond, 30 Nov. 1878.

DE VERKIEZING DER HEEREN NEETHLING EN DE KORTE.

Stellenbosch, 2 Dec.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—De ondersteuners van de Korte beschenderen de Boerenvereeniging en het Stellenbossche comité van Neethling, als de oorzaak dat de Korte uitgevallen is; doch die lieden weten beter. Immers het is hun bekend dat die beide heeren door het hoofdcomité der Boerenvereeniging waren benoemd tot kandidaten van den Westelijken Cirkel. Het is hun bekend dat Neethling, Stellenbosch uitgezonderd, in geen der buitendistrikten zoo populair was als de Korte, en dat het overal eene uitgemaakte zaak was, dat als een van de twee uitviel, het Neethling wezen zou.

Het is nu gebleken, dat onze strijdkrachten ruim zoo sterk waren als die der tegenpartij, en dat indien men stelselmatig met het deelen der stemmen te werk gegaan ware, beide onze kandidaten zouden verkozen geweest zijn.

En waarom is het niet geschied? Waarom hebben de lieden in de buitendistrikten hunne stemmen niet stelselmatig gedeeld? Wel, dit is zeker, dat noch de Boerenvereeniging, noch Neethlings comité er de oorzaak van is. De Korte zelf is er de oorzaak van. Immers het hoofdcomité der Boerenvereeniging en andere belanghebbende vrienden hebben de Korte aangeraden, om zich in de electie met Neethling te vereenigen en hunne verkiezing in handen der comités van de stad, Stellenbosch en de Paarl over te laten, die dan zorgen zouden, met behulp van telegrammen, die op bepaalde uren den staat der stembus van de stad naar de buitendistrikten en die van daar naar de stad zoude overbrengen, de stemmen alzoo te regelen, dat beide kandidaten min of meer op eene hoogte gehouden werden. Had de Korte daarin ingewilligd, dan zou hij zoowel als Neethling met eenige honderden stemmen boven Murison verkozen zijn geworden.

Doch neen, dat wilde de Korte niet, want, meende hij, wij zullem hem en Neethling niet ten koste van de tegenpartij kunnen inbrengen, een van hen zal moeten uitvallen, en hij, staat makende op eene goede ondersteuning in de stad, en Neethlings onpopulairiteit in sommige der buitendistrikten, acht zijne verkiezing zeker, en wil vervolgens niets met Neethling te doen hebben.

Zooals te verwachten was, werd de Kortes weigering om met Neethling mede te werken, door de lieden in de buitendistrikten als eene beleediging tegen Neethling opgenomen, en onder andere als eene onverschilligheid van de Korte omtrent Neethlings al dan niet inkomen.

Vervolgens gaven zij Neethling eene grootere ondersteuning dan de Korte, natuurlijk onder den indruk dat de Korte eene groote ondersteuning in de stad zou krijgen en Neethling in 't geheel geen.

Doch de uitslag is anders gebleken. De Korte heeft in de stad en in het Kaapsche distrikt veel minder stemmen gekregen dan hij verwacht had, en wat de buitendistrikten aangaat, het is waar, Neethling had op sommige plaatsen meer dan twee derden der stemmen gekregen, doch op andere veel minder, zoodat indien men de aangeworvene stemmen der lagere klassen, die, volgens het besluit van het hoofdmité niet behoefden gedeeld te worden, aftrekt, de overige stemmen op de average genomen juist perfect een derde voor de Korte en twee derden voor Neethling bedraagt.

Dus dat de Korte nitgevallen is, heeft hij aan zichzelven te wijten, want had hij met Neethling mede gewerkt, en de electie in de handen der boerenvereeniging gelaten, dan was hij, zooals ik reeds aangehaald heb, te zamen met Neethling verkezen geworden, om reden dat men dan het regt zou gehad hebben, om ook de stemmen aangeworven onder de lagere klassen naar goeddunken te deelen.

BOERENZOON.

DE POLITIEKE AANSPRAAK VAN DEN HEER BRINK TE RICHMOND.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Het zal nu wel de Kolonie door zijn, welk eene bespottelijke en zotte aanspraak er door den heer J. S. O. Brink, nog al gewezen parlementslid voor de afdeeling Richmond, bij gelegenheid eener zoogenaamde politieke vergadering tot de boeren werd gerigt. Opmerkelijk is het, dat de heer Jackson, de magistraat dier plaats, ook tegenwoordig was, en een "speech" gemaakt heeft, wat zeker zijn schoonvader zoo veel onbetwisten moed gegeven heeft, om te spreken zoo als hij gedaan heeft. Daar de aanspraak voor *onze boeren* bestemd was, wil ik dezelve uit dat oogpunt gaan beschouwen, ofschoon het bijkans beter was er geene notitie van te nemen, als een produkt van een gansch ongeletterden man. Doch ter wille van onzen boeren doe ik het. Zoo als men gewoon is te zeggen, was het nog al "permantig" van dien heer om te zeggen, dat hij maar zoo 12 boeren, als hij verkoos, naar het Parlement kon zenden. Hij kon niet eens zijnen kandidaat, den heer Nic. van de Merwe, inkrijgen, zoo als ik hoor vertellen, en waar blijven dan nog de andere 11? Hij is ook "permantig verbij," om te zeggen, dat hij beter *Engelsch* dan *Hollandsch* kan praten. In het parlement heeft hij nooit zijnen mond opengedaan om te spreken. Dit is zeker de reden, waarom hij den boeren wil wijs maken, dat, belagchelijk genoeg, de mannen, die niet spreken, *de wetten maken.* Richmonders! laat u hierdoor toch geen zand in de oogen strooijen, maar denkt aan het spreekwoord: "de druiven zijn zuur!" Een ongeleerde man schaamt zich voor zijne meerderen in het publiek te spreken, en hierin ligt misschien het geheim van het zwijgen van ons "silent member," zoo als de Engelschen zeggen van iemand, die in een parlement zit en zijn mond niet kan opendoen.

Wat heeft die heer u, Richmonders, mooi willen vangen, om zoo tegen uwen predikant te spreken, als hij gedaan heeft. Hij heeft zeker gedacht: als ik maar eerst de menschen *tegen* den predikant heb, dan kan ik de domme boeren net leiden zoo als ik wil. Maar ik ben blij, dat, zoo als ik hoor, de uitwerking net het tegenovergestelde is, en dat velen zich schamen op zoo'n bijeenkomst te zijn geweest, of dat alleen de heer du Plessis den moed gehad heeft om den heer Brink tegen te spreken, en anderen, die het hadden moeten doen, gezwegen hebben. Hij zal nu wel weer gezien hebben, dat de invloed van den predikant veel grooter is dan hij anderen wil wijs maken. En wat de *Engelschen* aangaat, ik verwonder mij, dat de heer Jackson, zijn schoonzoon, niet met *zijn stok* op den grond geroerd heeft, toen hij zoo *tegen* den Engelschman was gaan uitvaren. Een ieder begrijpt toch, dat dit geene meening kan geweest zijn, daar zijn schoonzoon tot de Engelschen behoort. Richmonders! wanneer zullen uwe oogen opengaan, en gij leeren verstaan, dat niet de menschen, die u *vleijen* uwe *ware vrienden* zijn? Salomo zegt (Spreuk. 29: 5): een man die zijnen naasten vleit, spreidt een net uit voor deszelfs gangen.—Ik ben, enz.

GEEN VLEIJER.

DE STEMOPNEMING TE OUDTSHOORN.

Oudtshoorn, 2 December, 1878.

Aan den Redakteur.

Mijnheer, in uwe uitgave van den 27 ll. verschijnt een paragraaf, zeggende: "honderd man werden gehuurd door een van Hudson's agenten, en dat hun die voor Marais stemden werd verteld, dat zij hunne rekeningen zouden moeten betalen, of hunne verbanden opbrengen of geen crediet meer zouden krijgen." Daar ik hier de grootste landeigenaar en grootste verbandhouder ben, en den grootsten handel drijf, zou het niet onnatuurlijk zijn, dat men zou gaan denken dat de paragraaf op mij ziet. Ik lever daaromtrent mijn meest ongequalificeerde ontkenning in; en met het grootste vertrouwen kan ik zeggen, dat niemand alhier is schuldig geweest aan het schandelijke daar beschreven gedrag.

Ik meen dat de schrijver door u behoort te worden opgeroepen om zijn autoriteit op te geven voor het doen eener bewering, die niet in het minste op waarheid rust.

Vertrouwende op uw gevoel van regt om zulk een moedwillige en kwaadwillige onwaarheid te weerspreken, verblijve ik, enz.

G. EDMEADES.

[Volgaarne spreken wij den heer Edmeades vrij van de band gehad te hebben in bedoelde duistere bedrijven. Maar de heer Edmeades moet al een man zijn van de allerzeldzaamste scherpzinnigheid en verwonderlijk bedreven zijn in de kunst van in electiegeheimen door te dringen, om in deze niet alleen voor zichzelven maar ook voor ieder ander persoon te kunnen spreken.—[RED.]

BEAUFORT WEST,

November 27, 1878.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Ik zie in uw nommer van den 23sten dezer eene aanmerking gemaakt door een correspondent van Richmond, alwaar hij zegt: "Algemeen is men hier er over verwonderd dat men te Beaufort West den redakteur van de *Patriot* een requisitie heeft toegezonden, en niet eens aan den heer Molteno gedacht heeft." Het spijt mij dat de schrijver van bovenstaande niet meer couranten leest. Anders zoude hij wel de requisitie van den heer Molteno in de *Beaufort Courier* gezien hebben. Nogthans meent hij er iets bij, want er zijn meer requisities uit Beaufort gezonden aan anderen. Waarom maakt hij daar geen aanmerking op? Maar ik kan hem vertellen dat wij, de grondeigenaars alhier, niet zoo ongemanierde domkoppen zijn, als hij denkt, om voor winkeliers, kleedermakers en advokaten te stemmen. Een koopman behoort in zijn pakhuis, winkelier achter zijn toonbank, advokaat in het kantoor, een Engelschman onder zijn volk, en de Afrikaander boven. Hij is hoofd en meester. Ik ben voor den heer Du Toit, en hij moet een zetel in het Parlement krijgen. Die rooijes kunnen maken wat zij willen, maar die Edele heer is de principale kandidaat van Beaufort West, Prins Albert en Willowmore. Zoo behoort ieder distrikt te doen, om bij tijds uit te zien naar ware Afrikaanders voor hunne vertegenwoordigers, dan zullen wij wel spoedig de meerderheid hebben in het Huis. Daarom laat ons die vreemdelingen voor de borst springen en zeggen zooals ik dien anderen dag aan een rooije gezegd heb: "Wie is jij? Een van die wat die zee uitgespoeld is,—een van die schuim van Engeland?" Hij vraagt mij, wat ik daar bij meent. Ik zeg hem: "Ik houd geen gezelschap met rooijes, want ik is bang dat mijn manel zal scheur." Anders zou ik hem verteld hebben wat ik er bij meende. Maar dit is zooals Uilenspiegel zegt: "Al die menschen haten mij," maar dan vergeet hij om te zeggen dat hij het daar naar maakt. Zoo is het ook met die rooijes: al de naties zijn amper tegen hen, hunne eigene onderdanen daarbij.

Ik moet nou ophouden, want ik word net warm. Ander dag meer van

UEd.'s Dw. Dienaar,

F. S. F.

ZIE BIJVOEGSEL.

UITVERKOOPING!

UITVERKOOPING!

AAN HET STATION KLAPMUTS,

OP HEDEN

EN TOT 31 DECEMBER 1878,

Voor kontant Geld of—goedgekeurde Wissels.

DAAR de Ondergeteekende voornemens is, in Januarij aanstaande naar Engeland te vertrekken, zal hij zijn ganschen voorraad Algemeene Handelszaken, thans gewaardeerd tusschen de £11,000 en £12,000, uitverkoopen.

Lieve, brave Christenvrienden,
Leent, ik smeek, aandachtige ooren
Aan mijn kort en kunstloos liedje,
Dat slechts waarheid zal doen hooren.
Nooit, zoo lang de Kaap bestaan heeft
Zijn in Tafelbaai geloopen
Goederen, zoo goedkoop, zoo deeglijk,
Als JOHN WARD nu zal verkoopen.

En daarvan zal hij een denkbeeld geven door opgave van de volgende Prijzen:—

600 Stukken Horrockses (A) Linnen, à 14s.
450 Stukken Langgevouwen Linnen, van 10s. 6d. tot 18s.
250 Stukken Oak Linnen, à 13s. 6d.
600 Boekgevouwen Baftas, à 3s., 4s. en 5s.
1,100 Bruine Baftas, à 2s., 3s. en 4s.
750 Bruine Punjums, van 8s., 10s. tot 18s.
1,500 Dozijn Katoen (200 yards), van 4d. tot 1s. 9d. per dozijn
2,000 Pakken Garen, à 6d.
1,000 Yards Tabberdstof, van 2d. tot 9d. per yard
2,500 Zwart en Gekleurd Voerchitz (8 yards), 2s. en 3s.
500 Stukken 6-yard Voerchitz, à 1s. 6d.
400 Do. Deken Voerchitz, à 3s.
200 Sjaals, van 1s. 6d. tot 30s. het stuk.
100 Yards Fransch Merino, à 1s. 6d. per yard
4,000 Yards Zwarte en Gekleurde Alpaccas, van 4½d. tot 1s.
1,300 Stukken Meubelchitz, van 7s. 6d. tot 12s.
200 Stukken Ginghan, van 6s., 8s. 6d., tot 10s. 6d.
30,000 Yards Hoyle en Fransche Gedrukte Katoenen, van 3d. tot 6d. per yard.
250 Dozijn Handdoeken, á 4s. per dozijn.
2,000 Yards Flanel, van 6d., 1s. 6d. en 2s. per yard.
1,200 Yards Zijde, 1s., 2s. 6d. tot 4s. per yard
500 Paren Kabretten Genaaide Dames Steveltjes, 6s. tot 8s. per paar
1,600 Do. do., 1s. 6d., 3s. 6d. en 4s.
1,000 Do. Kabretlederen Heeren Laarzen, 4s., 7s 6d. en 15s.
400 Do. Laarsjes en Schoenen voor Kinderen, 6d. tot 2s. per paar
500 Dozijn Kousen, 3s. 6d. tot 9s.
200 Do. Sokken, 2s 6d. tot 12s.
2,500 Yards Geruit Neteldoek, van 4½d. tot 8d. per yard
2,000 Do. Beddetijk, 4½d. tot 1s. 3d.
2,000 Do. Schotsch Gernit, 6d. tot 1s.
1,000 Do. Ashantee, à 6d.
5,000 Do. Corduroy, 1s. 3d. tot 2s. 9d.
6,000 Do. Tweed en Doeskin, 1s. 3d. tot 3s.
1,000 Do. Waterproef en Serge, 1s. 3d. tot 3s. 6d.
20,000 Do. Broekstof, 4d. tot 1s. 6d.
2,000 Do. Stof voor Raamgordijnen, 6d.
100 Klokken, van 6s. tot 20s.
1,000 Corsetten, 1s. 6d. tot 4s.
1,200 Broeken, 2s. tot 10s.
600 Oxfords, van 10s. tot 15s.
600 Baaitjes, 2s. 6d. tot 13s. 6d.
600 Onderbaaitjes, 2s. tot 6s. 6d.
200 Pakken Kleederen, 16s. tot 35s.
500 Jongenspakken, van 2s. tot 4s. 6d., en 7s. 6d.
600 Dozijn Hemden, 8s. tot 72s. per dozijn
1,200 Strooihoeden, 9d. tot 2s. 6d.
2,000 Hoeden, van 1s. 6d. tot 6s. 6d.
300 Schilderijlijsten, 2s. 6d. tot 7s. 6d.
150 Zakken Fijn Meel, 17s. 6d.
600 Do. Suiker, van 25s. tot 35s. per 100 lb.
150 Do. Koffie, van 55s. tot 80s. per 100 lb.
1,000 Kubieke Voeten Steenkhout, à 3s. 6d. per voet
Een Partij Wagenhout en Planken
200 Korenschoppen, à 2s. 6d.
500 Paren Veldschoenen, à 3s.

EN

Duizenden andere Artikelen, als Vorststoffen, Spijkers, Lekkers, Sigaren, Bekers en Kommen, Houten Pijpen, Lampen, Emmers, Wijnkelkjes en Bierglazen, Boter- en Suikerpotten, Bakpotten, Vensterruiten, 500 Kisten Parafine Olie, à 13s., 300 Kisten Blaauw-gemarmerde Zeep, à 15s., 200 Kisten Old Tom, Jenever, Brandewijn, Champagne, Constantia Wijn, Gember Wijn, Wol- en Graanzakken, 30,000 lb. Kar- en Wagenijzer, à 12s. per 100 lb., en partijen andere Goederen, te talrijk om op te noemen.

De grootste opoffering, nog ooit gehoord.

JOHN WARD.

MALMESBURY.

Municipale Markt.

KENNISGEVING.

AAN BELANGHEBBENDEN wordt bekend gemaakt, dat de Municipale Markt te dezer stede, van dagteekening dezes af, geregeld sal worden gehouden ALLE DAGEN, te beginnen des Morgens om 6 uur.

Op last van Commissarissen,
J. W. MOORREES,
Waarnemend Marktmeester.

Municipaal Kantoor,
Malmesbury, 19 Nov. 1878.

BESTE GUANO.

TE KOOP bij de Pakhuizen van den Ondergeteekende.

WM. HUMPHRIS,
Middenhoofd.

Adderleystraat, Kaapstad.

KENNISGEVING AAN BUITENKLANTEN.—Wij hebben heden ontvangen extra grooten in Zomerkleeding, Zwart Alpacca Baatjes en Stofjassen, Tweed Pakken, Oxford Jassen, Zwart Lakensche Jassen, Broeken en Vesten, Fijne Fransche zacht Vilten Hoeden, Manes- en Vrouwelaarsjes, Linnen Schoenen en Lawn Tennis Stellen.—PACKHAM & Co., Standard Magazijn, Adderleystraat.

UITGEBREIDE VERKOOPING

VAN

Vaatwerk, Levende Have, enz.

TE

GROOT DRAKENSTEIN,

IN DE

AFDEELING DE PAARL.

DE Ondergeteekende, zijne Wijnplaats en Veeplaats uit de hand verkocht hebbende, heeft besloten per publieke veiling te doen verkoopen, op de Woonplaats te Groot Drakenstein,

Op Woensdag, 18 December aanst.,

AL ZIJNE

LOSSE GOEDEREN,

BESTAANDE IN

Vaatwerk en Keldergereedschap

ALS

17 Stukvaten van zes leggers elk
14 Uitmuntende Kuipen (3 leggers)
18 Leggers en Pijpen
1 Wijnpomp met toebehooren
1 Trap- en Onder Balie
2 Vlooten, 3 Kajutenhouten Trechters
8 Druiven Balies, 4 Kranen, Emmers, enz.

LEVENDE HAVE.

2 Span Trekossen
45 Aanteelbeesten
2 Geschikte Karpaarden
1 Span uitmuntende Ezels
10 Varkens
70 Merino Schapen.

Boerderijgereedschap.

1 Ossenwagen, 1 Ezelwagen, 1 Lichte do., 1 Kapkar op Veeren (zes plaatsen en sterk gebouwd), 1 Open Kar op Veeren, 1 do. (zonder Veeren), 1 Kafbok, 24 groote Vrucht Manden, 20 do. met Deksels, 3 doz. gewone Manden, een lot Beesteveilen, 3 Span Jukken, Riemen en Stroppen, 2 Span Ezeltuigen, 3 paar Kartuigen, Zakken, Graven, Bijlen, Zagen, Pikken, Kielhouwers, Mest Vorken, Schoffels, Ladders, 1 Schroef, 1 Aanbeeld en verder Smidsgereedschap, enz.

EINDELIJK.

Eenige artikelen Huisraad en wat verder zal worden aangeboden.

JOHS. J. DU PLESSIS.

Groot Drakenstein, 28 Nov. 1878.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

WELLINGTON BANK.

BERIGT AAN DEELHEBBERS.

DE Jaarlijksche Algemeene Vergadering van Deelhebbers zal, overeenkomstig Art. 25 van de Acte van Overeenkomst, gehouden worden in het Bankgebouw op WOENSDAG, den 15den Januarij 1879, 's morgens ten 10 ure, voor de volgende bezigheden:—

1. Om Rapport en Staat van de aangelegenheden der Bank van Directeuren te ontvangen, en drie Direkteuren te kiezen in plaats van de WelEd. heeren JACOBUS JOHANNES MALAN, J.F.z., DANIEL PETRUS JOHANNES RETIEF, D.zn., en JACOBUS FRANCOIS MALAN, D.J.zn., die bij beurtwisseling aftreden, twee waarvan weder verkiesbaar zijn.

2. Om voorstellen van de Kaapsche Handelsbank en de Standard Bank, om met deze Bank te amalgameeren, of de bezigheid over te nemen, te overwegen en daaromtrent te besluiten, en zoo geene der beide voorstellen wordt aangenomen, dan volgens Art. 52 van de Acte van Overeenkomst te besluiten, of de bezigheid van de Bank al dan niet voor een verderen tijd van zeven jaren zal worden verlengd.

Tevens wordt kennis gegeven, dat geene Aandeelen overgemaakt zullen worden van af den 15den December 1878 tot den 15den Januarij 1879.

Op last van Directeuren,

MARTHS. L. SMITH,
Kassier.

Wellington Bank,
22 Nov. 1878.

Lijst van Deelhebbers, die verkiesbaar zijn als Direkteuren:

Blignaut, J J C	Malan, J F, D Jzn
Bisseux, Jq	Malan, D G, F Szn
Cillie, G J, Pzn	Malan, J D
Cillie, C D, Pzn	Malan, J J, J Fzn
Cillie, G G, Pzn	Malan, G D, J Jzn
Cilliers, J F, J Fzn	Pentz, J F, P Jzn
Cillie, D G	Plessis, J G du
Hamman, E C	Retief, E G, Jzn
Hugo, F J, Pzn	Retief, P R, Jzn
Joubert, J A, Pzn	Roux, H L le, Hzn
Joubert, G, Wzn	Roux, D B le, Sr
Kriel, P E	Rossouw, P L, J Dzn
Kneg1er, S G	Retief, D P J, Dzn
Leeuw, R J de	Retief, J J
Merwe, S W J v d	Rossouw, P L, D Gzn
Marais, J F, Jaszn	Smit, H J, J Hzn
Malan, D J, J Fzn	Schwartze, F J
Malherbe, W D, Szn	Toit, S F du, S Fzn
Martin, E H	Toit, A B du, G Jzn
Malherbe, E G, Pzn	Toit, G J du, G Jzn
Malan, P J, J Fzn	Toit, D F du, Ez, Sr
Malan, J H, J Fzn	Toit, G P du, Ez
Malan, J J J, Jzn	Toit, J F du, S Fzn
Malan, F J D, J Fzn	Toit, D S A du
Malan, B G J, J Jzn	Toit, G J du, Ez
Malan, D G, J Jzn	Wicht, E J.

Tenders voor Voeder.

Kantoor der Bestuurscommissie van het Dok en Zeebreker aan Tafelbaai,
2 November 1878.

HIERBIJ wordt kennis gegeven, dat Tenders zullen ontvangen worden aan dit Kantoor, tot 's middags om 12 uur, op DONDERDAG, 12 DECEMBER A.S., voor de Leverantie van omtrent de ondergemelde hoeveelheden VOER en BEDDEGOED, benoodigd voor deze werken gedurende het jaar, eindigende op 31 December 1879, te weten:—

120,000 lb. Havergerven
50,000 „ Haver
20,000 „ Zemels
60,000 „ Beddegoed
6,000 „ Groen Voer.

Het Voer te worden geleverd aan de werken van tijd tot tijd, op order van den Resident Ingenieur en onderhevig aan afwijzing, indien niet goedgekeurd. Geen vracht woet minder dan 3000 lb. bevatten, en iedere Vracht te worden geleverd binnen de 48 uren na ontvangst van de order daarvoor.

De laagste of een andere Tender niet noodwendig te worden aangenomen.

Op last,

JNO. SAUNDERS,
Secretaris.

EERSTE PRIJZEN VAN ENGE BOUWGENOOTSCHAP,

HORNSBY &

VOOR

OOGSTERS EN MAAIJERS.

TWAALF JAAR KON. PROEFNEMINGEN gaven Vijf maal meer EERSTE PRIJZEN, dan eenig ander maker ter wereld gewonnen heeft. Deugdelijk, eenvoudig, sterk, duurzaam en ligt in 't trekken.

HOUTEN EN IJZEREN PLOEGEN.

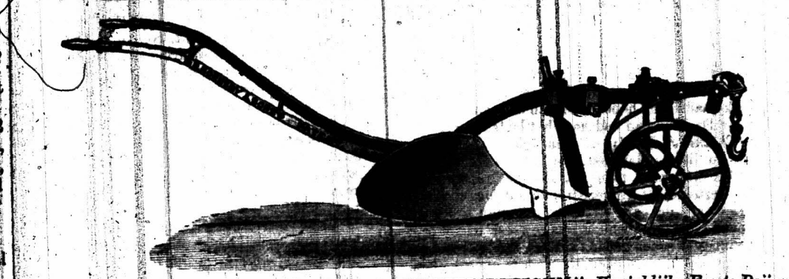

Bekend de geheele Wereld door als de "STANDARD WERKTUIGEN." Koninklijke Eerste Prijzen gedonnen in wedstrijd met Howard's, Ransomes', en andere makers. Ligt in 't trekken, gemakkelijk te houden, sterk en eenvoudig.

☞ **Op de proefnemingen met den Oogster op het Vasteland in 1877, is iedere aan een Engelsch Fabrikant toegewezen Eerste Prijs gegeven aan HORNSBY & SONS** Monsters te zien en Katalogussen te verkrijgen bij

JAMES ROBERTSON,
Magazijn van IJzer en Hardewaren, PLEINSTRAAT.

Eenig Agent te Kaapstad en in de Westelijke Districten van de Kaap de Goede Hoop.

LANDS KON. LAND TOEGEKEND AAN

SONS

VOOR

Stoommachines,
Dorschmachines,
Rapensnijders
EN
Wortelpletters.

COMMERCIAL
Zee- en Brandassurantiemaatschappij.

OPGERIGT 1855.

HOOFDKANTOOR: ADDERLEYSTRAAT, KAAPSTAD.

KAPITAAL, £50,000 STERLING.
RESERVEFONDS, £30,812 do.

DIRECTEUREN:

WM. BERG, Voorzitter.
JOHN E. MAXWELL, Vice Voorzitter.

H. C. VAN BREDA,
JAMES FLOWER,
D. P. KRYNAUW,
P. MARAIS,
J. J. DE VILLIERS, D. A.zn,
C. J. M. VOS,
L. WIENER.

BRANDAGENTUREN:

CALEDON—C. J. N. DEMPERS.
CALVINIA—J. C. TRUTER.
CERES—W. F. STAMPER.
OOST LONDEN—T. H. VENN & Co.
GRAHAMS TOWN—Graham's Town Fire and Marine Assurance Company.
HEIDELBERG—D. P. MARAIS.
KIMBERLEY—B. CROWDER
MALMESBURY—SMUTS, LOUW & Co.
MOSSELBAAI—PRINCE, VINCENT & Co.
PAARL—P. F. DE VILLIERS.
PORT ELIZABETH—Guardian Assurance Co.
RICHMOND—A. P. DE VILLIERS.
RIVERSDALE—G. REITZ.
ROBERTSON—J. J. GERRINGH.
SWELLENDAM—T. W. DANIEL.
TULBAGH—H. FAGAN.
UITENHAGE—Executeurskamer.
VICTORIA WEST—J. B. AUBERT.
WELLINGTON—COATON & LOUW.
WORCESTER—BERNARD & LANDSBERG.

Assurantie tegen Brand op alle soorten van Eigendommen in de Kaapkolonie.
Matige Prijzen, Ontwijfelbare Securiteit, Prompte en Liberale Betaling van Vorderingen.

W. A. BROOKE SMITH, tarie.Secre

PIANOS.

BYRNE & Co. hebben onlangs ontvangen gedurig op nieuw

Engelsche, Fransche en Duitsche Pianos.

Het is een welbekend feit, dat de beste op het Vasteland van Europa gemaakte Pianos naar Londen ten verkoop gezonden worden. Onze Agent, een man van het vak in London, is derhalve in de gelegenheid, Instrumenten uit te kiezen voor dit klimaat en dit land geschikt, en voor ict onderhalve van

PIANOS EN HARMONIUMS,

gelijkstaande met de beste ingevoerde.

Een goede Schoolpiano £34
Een Duitsche Piano van de Eerste Klasse £40
Strijkstokken, Schrijfboeken, Cellos, Schrijfgereedschap, Scrap Albums.

AAN DOKTOREN.

£600 Gewaarborgd.

FICKSBURG, ORANJE VRIJSTAAT.

DE Commissie, op eene publieke bijeenkomst te Ficksburg aangesteld, waarborgt de som van

Zes Honderd Ponden Sterling

per jaar voor een tijdperk van drie jaren aan den Dokter, wiens aanzoek door de Commissie zal worden aangenomen.

Aanzoeken kunnen worden ingezonden met gecertificeerd copie van Diploma en andere getuigschriften aan den Ondergeteekende tot op den 31sten December 1878.

De Commissie houdt zich overtuigd, dat eenig bekwaam Dokter alhier een jaarlijksch inkomen van minstens Duizend Pond Sterling kan hebben.

Nadere inlichting is te bekomen bij den Ondergeteekende.

R. H. VANDEWALL, V.D.M.,
Voorzitter der Commissie.

Ficksburg, O. V. S.,
10 Oct. 1878.

TANDHEELKUNDE.

MET TANDEN.

ZONDER TANDEN!

DE HEER BERKS T. HUTCHINSON, Tandheelkundige, Nieuwstraat, No. 2, onlangs van Europa teruggekeerd heeft met zich gebragt Specialiteiten in de Tandheelkunde, in het Pijnloos Tandentrekken, en Gouden en andere Opvulsels, nooit bevorens in deze Kolonie ingevoerd.

De met een Medaille bekroonde Kunsttanden *(van Londen en Parijs)* kunnen zelfs in de moeijelijkste en meest delikate gevallen, zonder pijn en op eene wijze, die alle ontdekking trotseert, worden ingezet, ten gevolge der verbeteringen en het juiste passen van het kunstmatige Tandvleesch en de Kunsttanden.

Door deze gepatenteerde methode van zamenstelling kan men zeker zijn van gemakkelijk Kauwen, buitengewone Ligtheid, vereenigd met Sterkte en Duurzaamheid.

Dental Hall, 1 Januarij 1878.

VAATWERK!!!

TE KOOP, aan de Pakhuizen van de Paarlsche Wijn Maatschappij, allerlei soorten van Vaten, tegen zeer billijke prijzen.

Stukvaten en andere Pasten gemaakt volgens order.

I. A. J. ROOS, Tzn.,
Secretaris.

P. W. en Br. H. Maatschappij
Kantoor, 21 October 1878.

AAN

Transportrijders, Struisvogelboeren, enz.

GARST.

DE Ondergeteekenden hebben te koop eenige Zakken Garst, gezond en zwaar.

BARRY, ARNOLD & Co.

STELLENBOSCH.

DE gewone Jaarlijksche Verkooping van den heer P. E. SCHOLTZ, te Moddergat, zal plaats hebben op

Vrijdag, 20 December a.s.

Verdere bijzonderheden in eene volgende advertentie:

P. J. BOSMAN.

Stellenbosch, 29 Nov. 1878.

Paraffine-Kagchels,

VAN het beste Maaksel, met **Vergiaasd IJzeren Kookgereedschap**, te verkrijgen in groote verscheidenheid.

ALSMEDE

Deutsche Pfeifen, Köpfe, Schläuche und Spitzen, bei

E. LUCKE, Langestraat, No. 53.

Wellington Bank.

Notice to Shareholders.

THE ANNUAL GENERAL MEETING OF SHAREHOLDERS will, in pursuance of the 25th Section of the Trust Deed, be held in the Bank Building at Wellington, on

Wednesday, 15th Jan., 1879,

at Ten o'clock in the forenoon, for the following Business:

1. To receive from the Directors a General Statement of the affairs of the Bank, and to elect Three Directors in the room of JACOBUS JOHANNES MALAN, J.F.son, DANIEL PETRUS JOHANNES RETIEF, D.son, and JACOBUS FRANÇOIS MALAN, D.J son, Esquires, who retire by rotation, and two of whom, on this occasion, are eligible for re-election.

2. To consider and decide upon certain proposals from the Cape Commercial Bank and the Standard Bank, for the amalgamation with or to take over the business of this Bank, and, if neither of the said proposals be accepted, then to consider, in conformity with the 52nd Section of the Trust Deed, if the business of this Bank shall be continued for a further period of Seven years or otherwise.

Notice is also given that no Shares in this Bank will be transferred from the 15th December, 1878, to the 15th January, 1879.

By order of the Directors,

MARTHS. L. SMITH, Cashier.

Wellington Bank, 22nd Nov., 1878.

N.B.—For List of Shareholders see Dutch advertisement.

GOEDKOOPE SCHRIJFBEHOEFTEN.

FOOLSCAPS—Voor Kladschrift, Roomkleurig Velijn, van	6s. 0d. per Riem
FOOLSCAPS—Dik Blaauw Velijn, van	7s. 6d. per Riem
BRIEVENPAPIER—Roomkleurig geschept, van ...	7s. 6d. per Riem
NOTAPAPIER—Voor Handelsgebruik, van ...	3s. 9d. per Riem
NOTAPAPIER—Voor Privaat gebruik, van ...	1s. 9d. per Riem
ENVELOPPES—Goed Roomkleurig geschept, van	4s. 0d. per 1,000
ENVELOPPES—Geel, voor Handelsgebruik, van ...	3s. 6d. per 1,000
KLADPAPIER—Van ...	17s. 6d. per Riem
STALEN PENNEN—Van...	0s. 9d. per Gross
PENHOUDERS—Van ...	2s. 6d. per Gross
POTLOODEN—Van ...	5s. 0d. per Gross
PASBOEKEN—Om het ander blad Kladpapier, van	5s. 9d. per Gross
BRIEVEN-COPIEERBOEK 500 pp., van	4s. 0d. ieder.

Groot assortiment Kantoorboeken van allerlei aard altoos te koop.

BARRY, ARNOLD & CO.,
PAPIERHANDELAARS, ENZ.,
BURGSTRAAT, KAAPSTAD,
IN 'T GROOT EN KLEIN.

N. J. D. GORDON,
TANDHEELKUNDIGE,

PAARL.

ROBERT SEATER,

58a, Adderleystraat, Kaapstad.

TS bereid, iedere hoeveelheid Struisvederen te koopen tegen de Hoogste Prijzen en voor Kontante Betaling.

VERHUIZING.

FRED. A. THORNE,
Horologemaker en Juwelier,

HEEFT de eer aan zijne Vrienden en het Publiek bekend te maken, dat hij zijne Bezigheden verplaatst heeft uit de St. George-straat naar den hoek van de Burg- en de Houtstraat,

TEGENOVER RAWBONE.

SNOEK PEKELAAR.

BIJ de Ondergeteekenden is te koop een Partij beste SNOEK PEKELAAR.

BARRY ARNOLD & Co.

Burgstraat, Kaapstad.

Vogelstruisvederen.

DE Ondergeteekende koopt eenige hoeveelheid Struisvederen en betaalt DE VOLLE WAARDE.

E. G. ASPELING.

No. 20 Burgstraat.

KOLONIALE PRODUKTEN.

Heidelbergsche Roltabak
Heidelbergsche Bladtabak
Boschjes-Thee.

Te Koop tegen de Laagste Marktprijzen.

SERVAAS VAN DER BIJL & Co.,
Strandstraat.

SWELLENDAM

Boys' Public School.

REQUIRED, for the above school, after the Christmas holidays, a Teacher for the Preparatory Department. Salary £60 per annum. Applications with Testimonials to be sent to the Rev. F. D. EDWARDS on or before the 20th Dec. next.

Swellendam, 26th Nov., 1878.

Westelijke Provincie Spoorweg.

☞ TIJDTAFEL VAN AF 1 MEI 1878.

WORCESTERSCHE HOOFDLIJN.

STATIONS.	Afstand in Mijlen.	HEEN. WEEKDAGEN. 1 Passag. en Goederen.	2 Passag. en Goederen.	3 Passag. en Goederen.	4 Passag. en Goederen.
Vertrek van		...	a. m.	p. m.	p. m.
Kaapstad - -		...	7 0	12 10	3 30
Zoutrivier - -	2	...	7 10	12 20	3 40
Durbanweg - -	12	...	7 40	12 50	4 12
Kraaifontein - -	19	...	8 00	1 17	4 40
Mulderavlei - -	25	...	8 27	..	5 1
Klapmuts - -	29	...	8 44	1 59	5 26
Paarl - -	35	...	9 6	2 25	5 46
Ladygreybrug - -	38	...	9 16	2 35	5 56
Wellington - -	45	..	9 50	3 10	
Hermon - -	60	...	10 35	3 57	
Piketbergweg - -	70	...	11 6	4 31	
Tulbaghweg - -	75	...	11 22	4 47	
Aankomst Ceresweg		..	..	..	
Vertrek Ceresweg	84	Passagrs. Goederen	11 55	5 24	
Breederivier -	93		12 25	5 49	
Goudiniweg -	101	a. m.	12 55	6 15	
Worcester -	109	7 30	2 15	6 40	
Hexrivier - -	124	8 20	3 5	..	
Hexrivier Oost -	129	9 10	3 45	..	
Montaguweg -	151	11 14	5 53	..	
Aankomst te		p. m.	p. m.		
Matjesfontein -	195	2 50	9 20		
Vertrek van		a. m.	p. m.		
Matjesfontein		6 0	3 20		
Aankomst te					
Grootfontein		9 35	6 55		

TERUG.				
Vertrek van		a. m.	p.m.	a. m.
Grootfontein		6 0	3 25	
Aankomst te				
Matjesfontein			9 40	7 0
Vertrek van			a. m.	
Matjesfontein			10 20	3 30
Montaguweg - 44		..	1 46	7 0
Hexrivier Oost - 66		..	3 50	9 10
Hexrivier - - 71		..	4 20	9 40
Aankomst te			5·20pm	
Worcester - 86		..		10 40
Vertrek van				
Worcester -			6·10am	11 25
Goudiniweg - 93		..	6 39	11 50
Breederivier - 102		..	7 5	12 30
Ceresweg - - 110		..	7 30	12 45
Tulbaghweg - 119		..	8 11	1 26
Piketbergweg - 124		..	8 27	1 42
Hermon - - 134		..	9 1	2 12
Wellington - 150		..	6 20	10 5 3 5
Ladygreybrug - 156		..	6 40	10 25 3 25
Paarl - - 159		..	6 54	10 34 3 34
Klapmuts - - 165		..	7 15	10 56 3 54
Mulderavlei - 169		..	7 34	4 4
Kraaifontein - 176		..	8 2	11 30 4 35
Durbanweg - 183		..	8 30	11 50 5 0
Zoutrivier - - 192		..	9 0	12 20 5 30
Aankomst te				
Kaapstad - - 195		..	9 10	12 30 5 40

STELLENBOSSCHE TAKLIJN.

STATIONS.	Mijlen.	ROEDEN. (Chains).	1 Passag. en Goederen.	2 Passag. en Goederen.
HEEN.			a. m.	p. m.
Vertrek van Kaapstad -	..	..	7 55	4 26
„ Zoutrivier - -	2	25	8 5	4 36
„ Durbanweg - -	12	6	8 35	5 5
„ Kuilsrivier - -	15	54	a8 45	a5 15
„ Eersterivier - -	21	19	9 10	5 40
Aankomst te Stellenbosch -	30	79	9 40	6 10
Vertrek van do.			8 0	4 30
Aankomst te Muldersvlei -	38	5	8 20	4 56
TERUG.			a. m.	p. m.
Vertrek van Muldersvlei -	..	..	7 34	4
Aankomst te Stellenbosch -	7	6	7 52	4 24
Vertrek van do.			6 35	3 5
„ Eersterivier - -	16	66	7 5	3 35
„ Kuilsrivier - -	22	31	a7 24	a3 54
„ Durbanweg - -	25	79	7 40	4 12
„ Zoutrivier - -	35	60	8 5	4 37
Aankomst te Kaapstad -	38	5	8 15	4 47

MALMESBURY TAKLIJN.

HEEN.	Mijlen.	Roeden.	Passagiers en Goederen.	Pas giers en Goederen.
			a. m.	p.m.
Vertrek van Kraaifontein -	..	..	8 6	4 40
„ Klipheuvel -	10	51	8 49	5 22
„ Kalabas Kraal -	20	15	9 27	6 0
Komt te Malmesbury -	29	27	10 5	6 36
TERUG.	Mijlen.	Roeden.		
			a. m.	p.m.
Vertrek van Malmesbury -	...	..	6 0	2 30
„ Kalabas Kraal	9	12	6 36	3 6
„ Klipheuvel -	9	56	7 14	3 44
Komt te Kraaifontein -	29	27	7 55	4 25

☞ a Deze Treinen houden alleen stil wanneer er Passagiers zijn die op of af willen stappen.

Gedrukt bij SMUTS & HOFMEYR No. 1
Kasteelstraat, Kaapstad.

Bijvoegsel tot de "Zuid-Afrikaan en Volksvriend van Zaturdag, 7 December, 1878.

RICHMOND.

(*Van een Correspondent.*)

30 November.

HEERLIJKE REGENS!

Dingsdag en Woensdag is ons dorp en distrikt met heerlijke regens gezegend geworden. Dingsdag nacht viel er bij tusschenpozen op het dorp een zachte doch doordringende regen, doch Woensdag en des avonds vielen er heerlijke buijen, zoodat binnen kort alle slooten en kuilen vol waren en de Oogersrivier afkwam. Donderdag middag kwam de rivier weer sterk af, zoodat het in de nabijheid weer moet geregend hebben. Over het algemeen gelooft men dat het op sommige plaatsen meer geregend heeft, dan op het dorp. Van Murraysburg, Hanover, Victoria West en andere dorpen hebben wij ook tijding dat er heerlijk regenbuijen gevallen zijn. Het spijt ons dat er op de plaats van den heer Sieberhagen een sterke hagelbui is geweest, waardoor behalve schade aan vensterglazen ook veel nadeel is berokkend aan den te velde staanden oogst. Een groot gedeelte van het gezaaide moet geheel vernield zijn.

Onze Magistraat en diens klerk met den heer Brink zijn deze week naar de Kaapstad vertrokken om voor het Hoog Geregtshof te verschijnen, waar de lasterzaak Botha *vs.* Brink Dingsdag moet voorkomen. De heer Pett, Magistraat van Murraysburg, is de tijdelijke plaatsvervanger van onzen Magistraat.

Onze politieke vereeniging is na een kort bestaan van slechts eenige maanden ontbonden. Woensdag was er een vergadering van stemgeregtigden, waarop tot de ontbinding dezer vereeniging besloten werd. Haar gemis zal niet erg gevoeld worden.

De Zondagscholieren der Nederd. Geref. Kerk en die der Zendingschool zullen met Kerstmis weder Kerstboomen hebben. De eersten in de kerk en de laatsten in het gesticht. Een heel feestgenot zal daardoor aan de kleinen van allerlei rang en stand worden bereid.

Ds. F. Lion Cachet wordt aanstaande week hier verwacht, en zal naar alle waarschijnlijkheid op Zondag, 8 December godsdienstoefening houden.

Weder zeer warm en regen schijnt op nieuw verwacht te kunnen worden.

D. F. DU TOIT VS. WILLEMSEN.

Lezers en Vrienden!

De groote R., de kampvechter van Willemsen, het orakel der taalkunde in onze eeuw, is zoo kort en verschrikkelijk krachtig, dat zijn schrijven wel een plaatsje hebben mag in het boek der *Gedachtenissen* van Koning Ahosveros, om te worden voorgelezen in slapelooze nachten. En daarom, lezers en vrienden! Verschooning! want

Hier begeeft mij de spraak,
Daar 'k schrijven maar staak,
En net maar maak

EEN + KRUISJE.

P.S.—Laat ons maar liever zingen:

Wat wondre kundigheid bezit die groote man!
Door hem wordt t'eenemaal 't gebruik des tijds herschapen.
Hij waakt den ganschen nacht, die zoo veel schrijven kan;
Want schrijft hij op den dag, ons almaal raakt aan 't slapen.

Profetie en Zang.

(*Van een Correspondent.*)

Ook dit godsdienstig, wetenschappelijk en muzikaal genot, waarop wij gedurende eenigen tijd onthaald werden, behoort thans tot het verledene, om, naar wij hopen, tot zegen herdacht te worden door velen, die het voorregt en genoegen hadden er in te deelen. Wij geven dan ook voor het laatst een kort verslag van de verrigtingen van ll. Vrijdag avond. De opkomst was bij die gelegenheid zoo groot, dat de ruime zaal van het Paarlsche Gymnasium de schare niet kon bevatten; velen moesten staan en anderen teleurgesteld terugkeeren.

Ds. du Toit gaf een kort en boeijend overzigt van zijn geleverde toespraken die hij besloot met eenige praktische vermaningen tot: *Nederigheid, waakzaamheid, gebed en onbewegelijkheid.*

Het Philharmonisch gezelschap scheen bij deze gelegenheid zijn beste kleed aangedaan te hebben. De stukken waren van de beste die 't gezelschap bezit, en de uitvoering zoo keurig als men wenschen kon. Bij Ds. du Toits optreden zong het gezelschap: "Hoe lieflijk zijn op de bergen" dat stuk, als een welkomstgroete aan den waardigen redenaar, werd met gevoel en uitdrukking gezongen en heeft een aangename stemming en bij den spreker en bij de hoorders te weeg gebragt. "Het lied des Lams" dat alleen drie Rec. en drie Chor. bevat, heeft het gezelschap nimmer meer regt laten wedervaren. Daarop volgde het aangrijpend kwartet "Zelfs vindt de musch een huis en de zwaluw een nest voor zich," dat men nimmer kan hooren, zonder naar eene herhaling er van te verlangen. Psalm 68 met zijn lieflijk aria en getrippel als van paarden en rijtuigen "door de vlakke velden," heeft voor altijd zijne plaats ingenomen in het gemoed des gehoors, en werd uitmaal met verhoogd genot aangehoord. Het sopraano solo "Gaat uit van haar mijn volk" is reeds bekend als een moeijelijke compositie. Drie karakters komen er in voor: 1° Het lieflijk uitnoodigende: "Gaat uit van haar mijn volk." 2. Het trotsch vermetele: "Ik zit als eene Koningin" en 3 Het plegtig bestraffende: "Daarom zullen hare oordeelen" enz.; doch onze jeugdige zangeresse wist alle drie heel naif weder te geven, en gaf daardoor blijken van onmiskenbaar talent en een groote aanwinst voor het Phil. Gezelschap te zijn. Het solo "Na dezen zag ik" en het daarop volgende Chorus werden meesterlijk uitgevoerd, en onze jonge soloiste heeft haar vorigen roem degelijk gehandhaafd. Nog zong zij op zeer treffende wijze: "O mijn ziel wat buigt gij u neder." Dat stuk heeft voor ons altoos iets overmeesterends, en wij gelooven niet dat de componist ooit dieper in den geest der woorden is doordrongen, dan thans dat stuk heeft gedaan; en het moet hem groote satisfactie gegeven hebben, te hooren dat een zijner eigen gevormde leerlingen zijn gedachte zoo getrouw wedergaf. Nog werd met vele arias gezongen Ps. 98 en het "Hij komt" beiden te goed bekend dan, dat wij er iets van behoeven te zeggen. Het Phil. Genootschap heeft blijken gegeven wat volharding onder bekwame leiding vermag, en ontvangt hij dezen onzen hartelijken dank voor het ongemeen genot ons nu 14 malen verschaft, behalve nog drie malen in de hoofdstad.

Ten slotte hebben wij nog te melden Ds. du Toits dank aan het publiek voor zijne *tegenwoordigheid* en *aandacht* bij beide reeksen. De toenemende belangstelling betoogd door de bij iederen avond vergroote schare, en de gespannen aandacht, waarom hij zelfs niet voor een enkele maal noodig had te verzoeken, had den hem tot ijveriger studie aangespoord, zoodat hij zelf er bij gewonnen had. Doch wat zouden de voordragten geweest zijn zonder zang?

Het Phil. Gezelschap had te voren reeds dikwijls bewijzen van *bekwaamheid* geleverd, maar thans een blijk van *volharding* gegeven. Het was geene kleinigheid, al die stukken te componeere — de verschillende parten uit te schrijven en te oefenen. Op andere plaatsen gevoelde men behoefte aan zulk een zangvereeniging onder zulke bekwame leiding, en hij hoopte dat die hier gewaardeerd werd, en als hij uit eigen naam der vereeniging en haren onvermoeiden leider hulde en dank bragt en het beste toewenschte dan meende hij daarin de tolk van het geëerd publiek te zijn.

De hooggeachte companist repliceerde ongeveer als volgt:

Geachte vrienden, ik vraag uwe aandacht slechts voor een oogenblik. Ik zou deze plaats niet kunnen verlaten zonder uit te spreken wat mij op het hart ligt. Onze geachte leeraar heeft zoo gunstig melding gemaakt van het Phil. Gezelschap en mijzelven. Ik meen uit uw aller hart te spreken, wanneer ik zeg, dat Ds. du Toit gedurende de reeks van voorlezingen ons niet alleen een wetenschappelijk, maar ook godsdienstig genot heeft verschaft, en bij velen onzer een te voren onbekenden ijver gewekt voor het onderzoek der onvervulde Profetien, en een belangstellende opmerkzaamheid om op de teekenen der tijden letten. Ik hoop dat de waarschuwende stem van heden avond "zijt dan nuchteren en waakt in de gebeden," weerklank gevonden heeft in ons aller harten en kracht zal uitoefenen in de toekomst. Wij wenschen hem Gods besten zegen op zijn pogingen en bidden den Heer, dat hij ons moge blijven voorgaan in standvastigheid, waakzaamheid en gebed. Het worde hem gegeven getrouw te blijven tot het einde te strijden, ja, mogt het noodig zijn, zelfs te lijden voor de goede zaak die hij belijdt.

De begaafde spreker, die zoo zeer naar of liever uit het hart van het publiek gesproken had, wist een daverende toejuiching te voorkomen door te besluiten met zijne toehoorders te verzoeken, den geachten redenaar zingende Gods zegen toe te wenschen met de woorden:

"Dat 's Heeren zegen op u daal (Ps, 134: 3), waarmee met kracht en geestdrift voldaan werd.

"Aldus eindigde eene reeks van de meest belangrijke voorlezingen die wij immer het genoegen hadden te hooren, en ieder ging goedsmoeds zijns weegs.

Wij vernamen terzelfder tijd dat de voorlezingen afgedrukt en verkrijgbaar zijn. Wij vertrouwen dat zij tot grooten zegen zullen gelezen worden.—Ook dat de heer de Villiers al de stukken bij deze voorlezingen gezongen zal publiceren. Dit zal, gelooven wij, eene lang bestaande en gevoelde behoefte vervullen.

Ontvang, heer Editeur, onzen dank voor de ruimte die gij ons in uw zeer geacht blad voor onze onvolledige verslagen hebt willen schenken, en vaar wel.

"PRO BONO PUBLICO."

Tijdens de verkiezingen voor den Wetgevenden Raad maakten eenige nommers hare verschijning van een schotschrift onder bovengenoemden naam. Het was door middel van de papyrograaf gedrukt en oogenschijnlijk gewijd aan de belangen van Kapt. Murisons verkiezing. Het maakte sensatie meer door grofheid, dan door vernuft of geestigheid. De herkomst van den inhoud was met een sluijer der geheimzinnigheid overtogen. De vrienden van den heer Murison verloochenden het, en de secretarissen van diens comité maakten in de dagbladen bekend, dat zij er in de verste verte niets mede te doen hadden. De *Lantern*, evenwel, kondigde aan, dat zij de uitgevers van het produkt op het spoor was, en in een extra nommer van Woensdag l. gaf zij de resultaten van haar onderzoek. Deze kwamen hierop neder, dat zekere Pallas Sidman, een Amerikaan ten overstaan van twee vrederegters eene beëedigde verklaring had afgelegd ten effekte, dat niemand anders dan hijzelf het schimpschrift gedrukt, en dat de heer McLoughlin, de editeur van de *Argus*, de kopie daarvoor geleverd had. De heer McLoughlin verzuimde niet om oogenblikkelijk de bewering tegen te spreken en voor meineed te verklaren niet alleen, maar ook om den beweerd meineedige in handen te krijgen, verzekerende tevens, dat de valsche verklaringen door middel van omkooperij verkregen waren.

De voortvlugtige ontkwam voor geruimen tijd aan de ijverigste nasporingen; maar door de onvermoeide energie van den heer Geary, den editeur van de *Lantern*, kreeg de politie hem nog diezelfden namiddag laat in handen aan boord van de *Calcutta*, liggende in de Baai, en op welk schip hij, naar het schijnt, eene schuilplaats gezocht had.

Den volgenden morgenden werd een voorloopig onderzoek in de zaak begonnen. De naam van den gevangene, toen bij den Magistraat geïntroduceerd, is *George Dallas Sidman.*

Bij afwezigheid van den prokureur van Zijl verscheen de heer O'Riley voor den gevangene. De heer Crowley vroeg, of hij verschijnen mogt voor den heer McLoughlin, maar de Magistraat antwoordde, dat de prosecutie op last van den Prokureur-generaal geschiedde, zoo dat de heer Crowley niet als vertegenwoordiger kon worden erkend.

De heer McLoughlin zeide, dat hij bleef bij zijne verklaring onder eede afgelegd. Die verklaring hield in, dat de beweringen in het affidavit van gevangene, betreffende zijne, getuige's, medepligtigheid aan de uitgave van het schandblaadje, moedwillige leugens en meineedige verklaringen waren, dat hij geen deel aan die uitgave en zelfs geen gesprek met Sidman gehad had. Ook dat de verschillende dokumenten, nevens het affidavit van Sidman gaande en beweerd geschriften te zijn, door hem, getuige, aan gezegden Sidman ter hand gesteld, valschelijk nagemaakte stukken waren, door Sidman zelf of zijne medezamenzweerders geschreven, want hij, getuige, had voor waarheid vernomen, dat zekere personen aan dienzelfden Sidman de som van £50 hadden geschonken om gezegde affidavits te maken, en dat Sidman zich nu waarschijnlijk aan boord van de *Calcutta* op de reede alhier bevond.

De Magistraat zeide dat hij nu geene verdere getuigenis zou inwinnen, behalve wat betrof het arresteren van den gevangene. Als het verhoor hervat werd, zouden de belanghebbende partijen kennis daarvan krijgen. De heer McLoughlin kon eene lijst inzenden van de getuigen die hij verlangde te laten ondervragen tot staving van zijn eigen affidavit.

De heer McLoughlin verklaarde geïnformeerd te zijn, dat in den laatsten tijd geheime dienaren der politie gehuurd waren om zijne gangen na te gaan. Die beambten zou hij gaarne opgeroepen zien.

De Magistraat antwoordde, dat zulks kon geschieden. Alle aan beide zijden vereischte getuigen zouden opgeroepen worden.

Daarop werd getuigenis ingewonnen omtrent het arresteren van Sidman.

John Rowbotham, Inspekteur bij de Waterpolitie, verklaarde, dat hij 's morgens om 11 uur aan boord van de *Calcutta* gegaan en toegelaten was om een bevelschrift tot doorzoeking uit te voeren. Hij deed dit slechts ten deele, omdat hij lampen moest hebben, die hij echter niet aan den stuurman gevraagd had. Deze officier verzekerde hem, dat Sidman wel den vorigen dag aanboord geweest, maar in den namiddag weer aan wal gegaan was. Getuige begaf zich daarop ook weer aan wal. 's Namiddags om twee uur kwam iemand hem vertellen, dat Sidman werkelijk aanboord, en in de kajuit van den kapitein opgesloten was. Getuige ging weer op de *Calcutta* en onderzocht dat schip geheel, maar vond de kajuit digt gesloten. De stuurman zeide hem, dat de kapitein den sleutel had. Getuige keek niet door het raam in de kajuit. De stuurman zeide hem dat als hij om zes uur terugkwam, de kapitein aan boord zou zijn. Daarop ging getuige weer aan wal. Het was toen vier uur. Hij ontmoette de heeren Geary en Drummond. Een van beiden verzocht hem weer dadelijk aan boord te gaan, want Sidman was in de kajuit voornoemd. Hij ging aan boord met die twee heeren en met den heer Campbell, beambte van den baljuw, die een civiel dwangbevel tegen Sidman had. Aan boord gekomen, verzekerde de stuurman dat hij de kajuit niet kon open maken. De heer Geary drong er op aan, het apartement open te breken, nemende alle verantwoordelijkheid daarvoor op zich; maar de stuurman weigerde. Getuige ging op dek, keek door een klein raam van ter zijde in de kajuit en zag de knieën van den gevangene, die op een sofa zat. Getuige ging toen in de buitenkajuit, en daar zijnde opende de gevangene de deur van een middelschot en werd in hechtenis genomen. Hij liet zich het bevelschrift voorlezen, verklaarde dat alles in orde was, maar dat het niet veel beteekende of iets van dien aard.

Op verzoek van den heer McLoughlin werd den getuige gevraagd, of er geen dokumenten bij den gevangene gevonden waren. Getuige zeide ja, dit, en overhandigde het. Het stuk was geteekend door Geary en Benjamin, en waarborgde den gevangene, dat van wege zijne volledige bekentenis geene vervolging tegen hem zou worden ingesteld, en dat hij de Kolonie per de *Balmoral Castle* mogt verlaten.

Het stuk werd ingediend en gemerkt A

De getuige, desw ge ondervraagd, alweder op verzoek van den heer McLoughlin, zeide, dat bij den gevangene gevonden waren 33 souvereinen, negentien halve dito, een vijfshilling stuk en drie pennies, alsmede eenige buitenlandsche muntstukken.

Door den heer O'Riley gevraagd zeide getuige, dat hij het stuk A aan niemand vertoond, maar er wel aan drie personen, o. a. aan Crowley, melding van gemaakt had. Er was een boot van de politie, om een in quarantaine liggend schip te bewaken, en aan de bemanning van die boot had hij, getuige, last gegeven toe te zien, dat Sidman niet ontsnapte. De heer Geary, zeide getuige, was heel bedrijvig in de weer, of pretendeerde het te zijn, om den gevangene in handen te krijgen.

De heer O'Reilly: "En drong er op aan, dat gij uw pligt zoudt doen."

Getuige: "Daar weet ik niets van".

De Magistraat zeide, dat de politiebeambten zelven in moeijelijkheden komen konden, als zij luisterden naar omstanders. Hij gaf verder te verstaan dat de zaak aanst. Woensdag zou voorkomen, en dat de geheele dag daaraan gewijd zou worden.

Een aanzoek om gevangene onder borgtogt te stellen, werd van de hand gewezen, omdat de aanklagt van te ernstigen aard was en de gevangene zich aanboord van een buitenlandsch vaartuig verborgen had.

De gevangene klaagde nu over de slechte behandeling, die men hem in de tronk had aangedaan. Het lokaal was zoo bekrompen, dat hij naauwelijks adem kon halen, en sedert zijne arrestatie op den vorigen avond had men hem niets te eten gegeven.

De Magistraat zeide, dat de kwestie van accommandatie naar de Regering verwezen zou worden; voor het overige mogt de gevangene zoo veel eten hebben als hij buiten zijne rantsoen koopen wilde of zijne vrienden hem bezorgen mogten, maar geen drank.

Na nog eenige pour parlers over dezelfde kwestie werd de gevangene aangehouden tot Woensdag.

Kerkeraad van Pretoria vs. "Patriot"

HEER REDAKTEUR,—Daar de brief van den Kerkeraad van Pretoria ook in uwe uitgave van Woensdag ll. verschenen is, nemen wij de vrijheid, UEd. vriendelijk te verzoeken, ook onze aanteekeningen er op te willen plaatsen.—RED. PATRIOT.

[Omdat ons waarheid lief het en graag elkeen reg wil lat wedervaar, plaas ons die brief met genoege, hoewel dit ons onreg andoet, soos blyk uit wat volg. Die Eerw. Kerkraad beskuldig ons van leugen op 3 punte, en op al 3 is ons onskuldig. Ons mededelings was gegrond op telegramme, deur die Korresponde̲nte van andere kourante opgestuur en in al die vernaamste kourante hier in die Boland gepubliseer. As sodanig het ons dit gege, en as daar dus onjuistheid in die berigte was, dan is dit nie ver ons rekening nie, ons was mos nie op Pretoria nie, mar ver rekening van die wat die berigte opgestuur en eerste gepubliseer het. Die berigte het gestaan in die *Argus*, *Standard & Mail*, *Volksblad*, *Zuid Afrikaan*, ens. Ons seg dat ons dit as telegramme o'er neem, en nou seg die Eerw. Kerkraad in onsagte woorde, dat *ons* die leugens vertel; dis tog alles behalwe eerlik. Lat ons uit agting ver die Eerw. Kerkraad dit met die stukke antoon.

Punt 1 en 2 is gegrond op die vollende telegram in al die vernaamste kourante hier gepubliseerd.

De nieuwe kansel van deze kerk zou worden ingewijd op l.l. Zaterdag, en de leeraar Ds. H. S. Bosman had den Administrateur en eenige leden van zijne Regering speciaal uitgenoodigd om de plegtigheid bij te wonen. Dit veroorzaakte geene kleine verbittering onder de boeren, en l.l. Vrijdag avond werd eene vergadering gehouden tusschen eenige hunner afgevaardigden en den Kerkeraad. Het resultaat was, dat de boeren verklaarden, dat "Somtseu" de plegtigheid kon bijwonen even als ieder ander privaat persoon; maar dat zij, op het oogenblik waarop hij de kerk binnenkwam, als een uitgenoodigde gast, van hunne zitplaatsen zouden opstaan, hunne wagens inspannen en huis toe gaan. Het gevolg was, dat de uitnoodiging moest werden teruggetrokken.

Daarop seg ons toen dat die gesindheid van die Transvalers teen die Engelse regering al vy n liger skyn te worde. "By die annexasie kon die Administrateur bevestig worde in die Hervormde Kerk op Pretoria, en Ds. Bosman kon die seen daaro'er uitspreek sonder teenstand. Mar nou wil die boere nie gedoge dat die Administrateur as sodanig die inwyding van hulle nuwe preekstoel sal bywoon nie... Ons het destyds al afgekeur dat die insegening in die Hervormde staatskerk plaats gevonde het, en veral dat Ds. B so'n onregverdige daad bekragtig in die naam van die drieënige God deur die seen daaroer uit te spreek. (Ons beef bij die gedagte)... Daar moes dit gekeerd wees, dan had Ds. B. dit nou nie gewaag om Sir T. Shepstone en syn volgelinge so statelik te nooi en weer so (tot syn eieskande) te bedank nie."

Wat kan nou duideliker wees? Die telegram seg: "Ds. B. had die *Administrateur* en eenige *leden van zyne Regering* speciaal uitgenoodigd...de boeren verklaarden dat 'Somtseu' de plegtigheid kon bijwonen even als ieder *privaat* persoon...het gevolg was dat de uitnoodiging moest worden teruggetrokken." Dis duidelik dat ons gevolgtrekking, uit die berig, gegrond was. Want dat Shepstone as privaat persoon die plegtigheid kon bywoon was die besluit van die Boere en daarop werd die uitnodiging terug getrek. Waartoe besluit dat hij as privaat persoon alleen mag kom, as hij as sodanig uitgenodig was? En waartoe dan die uitnodiging terug getrek? Dat die terugtrekking geskied is, nie "*names* Ds. B. en den Kerkraad," mar "*Op versoek* van den Kerkraad" begryp ons nie. Dis 'n ongerymdheid; 'n versoek van iemand kan tog nie sonder syn naam uitgaan nie. Dis dus sonneklaar, as daar 'n vergissing is dan is dit ver rekening, van die beriggewer wat die telegram opgestuur het, en nie ver ons nie, en dis dus 'n valse beskuldiging dat ons "onwarheid spreek."

Dan die derde punt. Die telegram waarop ons gevolgtrekking gegrond was is:

Ds. Bosman is berispt door den Kerkeraad der Nederduitsch Hervormde Kerk, omdat hij soldaten heeft toegelaten in de kerk. Er werd besloten dat voortaan geene Engelsche godsdienstoefeningen zouden worden gehouden in de Nederduitsch Hervormde Kerk. Geen Nachtmaal ten gevolge van het standje.

Nou hier is die vergissing dat dit Ds. B. van Middelburg en nie Ds. B. van Pretoria is nie. Dit weet die Kerkraad goed. Mar in plaas van eenvoudig te sê: "Jul e is verkeerd ingelig, dis nie ons predikant nie", maak die Kerkraad van die geleentheid misbruik om in die hardste woorde ons van leugentaal te beskuldig. Dit staat alles behalwe gristelik. Wie kon 'n ander gevolgtrekking maak as dat dit Ds. B. van Pretoria was. Want die telegram seg: "Ds. B. is berispt door den Kerkraad der Nederd. Hervormde Kerk"— en nog eens: "Er werd besloten dat voortaan geen Engelsche godsdienstoefeningen in de Ned. Hervormde Kerk zouden gehouden worden." Nou daar is mar één Ds. B. in die hele Hervormde Kerk. Ds. B. van Middelburg behoort tot die Ned. Geref. Kerk. Dis dus alweer dieselfde geval. Die beriggewer wat die telegram stuur maak 'n abuis, alle kourante neem dit so op, ons oek. En dan was ons nog so versigtig om te sê dat ons ons oordeel opskort, tot ons nader berig het. Nou seg die Kerkraad, ons vertel leugens.

Albei beskuldigings van onwaarheid is dus ongegrond; die vergissing is nie by ons, mar by die beriggewers. En tog blyf ons die Kerkraad dankbaar ver hulle brief, wat ons an eiding geef om in ons blad die vergissings te herroep, wat deur andere versprei is. Die beskuldiging dat ons liefdeloos gehandel het is dus oek geheel ongegrond. "De liefde zy ongeveinsd"—sonder masker, seg Paulus, en sodanig is oek onse liefde, openhartig, regverdig, nie geveins.

Ons sal bly wees, as die Kerkraad van Pretoria kan antoon dat die berig, dat Ds. B. die segen van die drieëenige God uitgespreek het oer die onregverdige anhegting ook onjuis was. Kan hy dit nie, dan spyt dit ons om te sien dat die kerkraad *toen* nie 'n besef gehad het van "roeping en plig" om hulle predikant van so'n godslasterlike daad terug te hou nie: of liewers dat die Kerkraad meer hulle "roeping en plig" gevoel, waar dit die eer van hulle predikant, dan waar dit die eer van God self en die heil van die hele land geld.

Ons meen dit wel met Transvaal. Ons wil waarheid, en nix anders. En ten enige tyd is ons klaar om onjuisheid te herroep, as dit ons angetoon word. Ons het oek nix teen Ds. B syn *persoon*, mar alleen syn *dade* het ons beoordeel. Dat een van die dade te sterk voorgestel is, en valselik op syn persoon toegepas is deur die telegraaf, maak ons hierby openlik en met genoege bekend.—Red.]

Gemengde Berigten.

AFGHANISTAN.

In de *Times* vindt men weder een breedvoerig betoog van Lord Grey, waarin hij den aanstaanden oorlog tegen Afghanistan kenschetst als de meest roekelooze en onregtmatige onderneming, aan welke Engeland zich ooit waagde. De schrijver houdt staande, even als Lord Lawrence, dat Engeland niet veiliger en beter kan doen, dan Indië zooals het thans is, door behoorlijke versterking der noordelijke grens ontoegankelijk te maken voor elken vijand. Hij is van meening, dat er met een Afghaanschen veldtogt voor de Engelschen niet te winnen is, terwijl de offers aan menschen en geld, en de nieuwe lasten, welke dientengevolge op de toch al zoo zwaar gedrukte Hindoe's gelegd zullen moeten worden, het Britsch-Indische Rijk brengen zullen aan den rand van ondergang. Hij doet voorts uitkomen, dat Shir Ali, als geheel onafhankelijk vorst, ten volle het regt had om eene Britsche missie al dan niet te ontvangen. "Ik vertrouw" (zoo eindigt hij zijn schrijven) "dat de natie in geen geval zonder goedkeuring van het Parlement zal gewikkeld worden in een oorlog, zóó onpolitiek, zóó kostbaar, en bovenal, zóó onregtvaardig."

De *Times*, als naar gewoonte, wijdt aan dit schrijven een *leader*, waarmede hij tracht het betoog van Lord Grey te ontzenuwen. Ontdoet men echter deze repliek van allen omhaal, die onmisbaar is in de gelijkte maat om een hoofdartikel te vullen, dan vindt men dat zij neerkomt op het volgende: "Gij kunt gelijk hebben: het kan alles waar zijn wat gij zegt. Doch de Indische Regeering is nu eenmaal te ver gegaan: zij kan nu niet meer terug."

Dit zeggen, "de Indische Regeering", is ook al weer eene onopregtheid. De telegraaf heeft aan den Onder-koning te Calcutta luttel zelfstandigheid meer gelaten; en men kan voor zeker houden, dat niet de Indische, maar de Londensche Regering beschikt wat er daarginds ondernomen wordt. Doch de ministerieele pers houdt zich gaarne een slinger om den arm, en stelt Lord Lytton thans voor als een man vol initiatief, ten einde in geval van nood op hem de verantwoordelijkheid te kunnen schuiven. Het onedele van deze handelwijze werd niet slechts door de anti-ministerieele *Daily News*, maar ook reeds door de onafhankelijke *Pall Mall Gazette* scherp aan de kaak gesteld.

Overigens, indien er waarheid is in het berigt, dat men nog eene waarschuwing en een ultimatum aan den Emir zenden wil, zou het schijnen dat de Regering wel degelijk nog "terug" wil. Of misschien ook zoekt zij met deze boodschap slechts tijd te winnen tot het voltooien van hare oorlogstoerustingen.

Ook in Indië zelf doen zich protesten tegen den oorlog hooren. Zóó in de *Madras Athenæum*, en in den *Hindoe Patriot*, het orgaan der Bengaalsche Zemindars, welks eigenaar (een inlandsch groote) zitting heeft in den Wetgevenden Raad te Calcutta.

DE MOORDAANSLAG OP DEN KONING VAN SPANJE.

Volgens een schrijven aan de *Kolnische Zeitung* uit Valencia hebben de dagbladen de houding der Madridsche bevolking, na den moordaanslag op den Koning, te eenemale verkeerd voorgesteld. Van ovatien aan den vorst, van jubelkreten na het mislukken van den aanslag, was geen spoor te ontdekken. s' Avonds nergens eenige illuminatie, en in de omgeving van het paleis was het, gelijk altijd, doodstil. De Regeering, en welligt ook de Koning, werden door die onverschilligheid oonaangenaam getroffen, en de Minister Canovas mag wel terugdenken aan den tijd, toen de bewoners van Madrid, na den moordaanslag van den priester Merino op de toen geliefde Koningin Isabella, geen woorden genoeg konden vinden, om hunne geestdrift te betuigen voor de Vorstin, van wier rijtuig zij de paarden afspanden om dien zelven te trekken, en toen ieder zonder onderscheid van rang, aan de Koningin zijn gelukwensch toezond.

Er werd, nadat den 25sten October geen ovatien aan den Koning ten deel gevallen waren, den volgenden dag eene kunstmatige vertooning in het leven geroepen. De vroegere politie-directeur Ducascal, thans directeur van een der schouwburgen, werd met dat doel in den arm genomen. Maar volgens gewoonte heeft Ducascal zich slechts van zijne taak gekweten. 's Namiddags van den 26sten zag men namelijk bij de Puerta del Sol op verschillende punten digste groepen van menschen van verdacht voorkomen, waarbij zich van lieverlede soldaten van een met dit oogmerk ontbonden battaljon aansloten. Spoedig was het plein met nieuwsgierigen gevuld, want ieder die er kwam, begreep dat hier iets buitengewoons in aantocht was. De Koning verscheen spoedig daarna, zijne zuster naast zich, in een met twee paarden bespannen rijtuig. De agenten van Ducascal en de soldaten riepen uit volle keel: Leve de Koning! maar het publiek, dat de lucht had gekregen van het spel, stemde niet met den kreet in, zoodat de kunstgreep totaal mislukt is.

De bevolking te Madrid, zegt de correspondent, is tengevolge der staatkundige stormen, die zij heeft bijgewoond, niet ligt in beweging te brengen. Wie herinnert zich niet de ijskoude ontvangst, die den Koning den 23sten Januarij bij zijn huwelijk ten deel viel, toen hij, na de huwelijks plegtigheid in de kerk, naar zijn paleis reed? En toch waren destijds onafzienbare menschenmassa's op de been gekomen. Toen vijf maanden later de dood de jeugdige Koningin wegnam, scheen de oude liefde tusschen vorst en volk weer op te flikkeren, die Ferdinand VII en zijne dochter Isabella niet alleen nooit wisten te waardeeren, maar die zij zelf met geweld hebben getracht uit te roeijen. Het volk treurde wegens het overlijden van de schoone en deugdzame vrouw, niet om de gemalin des Konings.

Moncasi, aldus wordt gemeld, heeft bij de instructie verklaard, dat hij reeds onmiddelijk na de troonsverheffing van Alfonsus het plan had opgevat om den Koning te vermoorden. (Hij was toen negentien jaren oud). Om den moord te volvoeren, had hij toen een boot gehuurd, ten einde den vorst bij zijne landing te Terragona te naderen. Maar hij kwam te laat. Hij ging hierop naar huis. Vervolgens hoorende, dat de Koning zich naar de kathedraal had begeven, ging hij er ook heen; maar bij zijne komst in de kerk merkte hij dat hij in zijne overhaasting zijn pistool had verloren. Hij heeft vele schrijvers gelezen, die hartstogtelijk tegen het monarchaal beginsel waren. Ook heeft hij gelezen al wat er bekend was gemaakt over Hödel en Nobiling, de Duitsche vorstenmoordenaars. Het plan om den Koning te vermoorden, had hij nooit aan iemand medegedeeld. Eénmaal had hij eenigen argwaan opgewekt; het was toen hij voor korten tijd in bijzijn van kameraden, vijf kippen in zes schoten doodde. "God geve," zeide hij, "dat ik in eene gewigtige zaak even goed mikken moge." Deze woorden bragten eenige verwondering teweeg. Men vroeg hem om opheldering, maar hij gaf aan het gesprek eene andere wending door te zeggen: wij zullen de kippen met rijst eten.

Toen Moncasi naar Madrid was vertrokken om zijn plan ten uitvoer te brengen, had hij aan de zijnen wijs gemaakt, dat hij naar Algerie ging. Te Madrid was hij vroeger nooit geweest. Men kende hem er niet, en er bestond dus geen reden om hem te surveilleeren. 's Daags vóórdat de Koning te Madrid was terug gekeerd, doorliep hij de straten, door welke de stoet zou komen, om eene goede plek ter volvoering van zijn plan uit te kiezen. Hij koos het naauwste punt in de Mayorstraat, naast het huis waar de dichter Calderon was gestorven. In zijn dagboekje had hij opgeteekend, dat hij 's avonds troosteloos was wegens de bewolkte lucht; want verklaarde hij, indien het den volgende dag regende, dan zou de Koning niet te paard, maar in een rijtuig de stad binnenkomen, en dan zou zijn plan niet gelukken.

Moncasi heeft verder verklaard—'t is Havas die het meldt—dat de kuipersknechts te Tarragona een jaar lang zonder werk waren; maar de Internationale had aan meer dan 500 werklieden het gewone loon uitgekeerd. Dat geld kwam uit den vreemde, en voornamelijk uit Zwitserland van de horlogemakers.

De instructie tegen Moncasi is geëindigd en het dossier is den 29sten October naar het Hof verzonden.

Moncasi is van vrij deftige afkomst. Zijn vader is lid van de provinciale vertegenwoordiging.

Te Tarragona en in de nabijgelegen dorpen zijn huis zoekingen gedaan ten huize van verscheidene werklieden. Papieren zijn er in beslag genomen.

MAANSVERANDERINGEN.

Dec. 9, Volle Maan, 9u. 14m. namiddags.
„ 17, Laatste Kwartier, 4u. 17m. voormiddags.
„ 23, Nieuwe Maan, 10u. 30m. namiddags.
„ 31, Eerste Kwartier, 3u. 11m. do.

MARKTPRIJZEN.

Van 4 tot 6 December 1878.

		£	s.	d.		£	s.	d.
245 bs.	Aardappelen, pr. 3 bs.	0	7	6	—	0	7	6
1 leg.	Azijn ...	5	0	0	—	5	10	0
125 lb.	Boter, per lb.	0	1	7	—	0	2	2
	Eenden, per stuk	0	3	0	—	0	3	6
	Eijeren, per 100	0	10	10	—	0	12	6
	Ganzen, per stuk ...	0	3	8	—	0	3	8
165 bs.	Garst, per 3 bs.	0	10	4	—	0	10	4
60 bs.	Haver, per 3 bs.	0	12	2	—	0	12	2
47 vt.	Havergv., pr. 100 lb.	0	3	3	—	0	7	1
	Hoenders, per stuk	0	2	3	—	0	3	0
	Kalkoenen, per stuk	0	5	10	—	0	7	10
16 bs.	Uijen, per 3 bs.	0	15	0	—	0	16	0

Woensdag,	4	Dec.	19 Wagens	3	Karren.
Donderdag,	5	do.	19 do.	10	do.
Vrijdag,	6	do.	14 do.	8	do.

NIEUWE MARKT.

Aardappelen, per 3 bs.	0	5	0	—	1	1	0
Boter, per lb.	0	1	3½	—	0	1	11
Beet, per bos	0	0	2½	—	0	0	2½
Biltong, per stuk	0	1	6	—	0	2	0½
Bitter Limoenen, per 100	0	3	6	—	0	3	10
Eenden per stuk	0	2	6	—	0	3	6
Eijeren, per 100	0	10	9	—	0	11	7
Ganzen, per stuk	0	3	6	—	0	3	11
Groene Uijen per bos	0	0	0½	—	0	0	1
Groene Abrikozen ...	0	0	6	—	0	2	10
Groene Amandelen per lb	0	0	4	—	0	0	4
Okkernoten, (groene) p. lb.	0	0	7	—	0	0	7
Hoenders, per stuk	0	1	6	—	0	2	10
Kool, per stuk	0	0	1½	—	0	0	4
Limoenen, per 100	0	6	8	—	0	9	1
Loquarten	0	2	0	—	0	2	0
Patattas, per 3 bs.	0	12	0	—	0	12	6
Pruimen, per 100	0	1	6	—	0	2	10
Uijen, per mud	1	1	0	—	1	2	6
Varkens, speen	0	6	8	—	0	7	1
Zuurlimoenen, per 100	0	5	3	—	0	6	0

VERKOOPINGEN.

VEE EN LOSSE GOEDEREN.

DE VILLIERS, FAURE EN CO.

Dec. 9.—Klapmuts, Schapen en Bokken, van M. Muller.

Dec. 10.—Klapmuts Statie, Ossen, van D. Hauman.

J. S. MARAIS EN CO.

Dec. 11—Klapmuts Statie, Ossen, van E. Hauman Johs.zn.

Dec 18.—Groot Dragenstein, Vee en Losse goederen, van Johs J. du Plessis.

P. J. BOSMAN.

Dec. 20.—Moddergat, Losse Goederen, van P. E. Scholtz.

Dec 12— Klapmuts Statie, Ossen, van F. J. du Toit.

DE VOS EN THERON.

Dec. 17.—Worcester, Struisvogels, van J. C. Winterbach.

VASTE GOEDEREN.

E. H. VAN NOORDEN.

Dec. 7.—Broodkraal, dist. Hopefield, Vee en Losse Goederen, van V. Gerstna.

SHIPPING INTELLIGENCE.

TABLE BAY.—ARRIVED.

Dec 3—Amoor, sh, 1,296 tons, D James, from Cardiff 23rd Sept, to this port, with cargo coals.—Wm Anderson & Co, agents.

3—Margaretha, Ger 3-mstd sch, 240 tons, J G Duit, from Rio 6th Nov, to this port, with cargo coffee.—W A Lippert & Co, agents.

3—Luna, sch, 41 tons, H Pleuss, from St Helena Bay.—Stephan Bros, agents.

5—Golconda, bk, J Thomson, from Swansea 24th Sept. to this port, cargo coal.

TABLE BAY.—SAILED.

3—Hettie, sch, to Kowie.
3—Christina, sch, to Kowie.
3—Potosi, Am 3-mstd sch, to Guam.
3—Balmoral Castle, CRMSt, to London.
4—Marie Therese, Fr bk, to Montivideo.
4—Longfellow, bk, to Valparaise.
4—Laura, Ger bk, to Guam.
4—Hopefield Packet, sch, to Helena Bay.

SCHUTVERKOOPINGEN.

Door de Schutmeesters en op de plaatsen en dagen als ondergemeld, zal verkooping worden gehouden van vee als volgt:—

Dec. 7.—D Groenewald, Amandelboom,—een Vogelstruis (Wijfje) omtrent twee jaren oud, gebrand H op de linkerbout; eenige rijpe vederen aan de vlerken.

Dec 7.—Knecht Pedro, Swellendam,—1 Roodbruin Hengstveulen, flauwe bles, drie witte pooten, omtrent 3 jaar oud.

Dec. 7.—J. H. Ebersohn, Heidelberg,—een Wijfjes Struisvogel, omtrent 2 jaren oud, gemerkt op regterbout een roode streep met verf.

Dec. 7.—H. J. Steijn, Zoetemelksrivier,—1 jonge Os, zwart, regterachterpoot wit, linkeroor winkelhaak van achteren regteroor zwaluwstaart en halvemaan van achteren en kleine winkelhaak, kromme horens, omtrent 3 jaar oud.

Dec 7.—James M. Moore, Stanford,—Een reekleurige Ezelin, omtrent 8 jaar oud, gemerkt regteroor winkelhaak van voren.

Dec. 7.—J. Tromp, Leendertsfontein,—Een roodbonte Bul, vier jaar oud niet gemerkt; alsmede vier Rammen, gemerkt de 1ste, regteroor winkelhaak van voren en van achteren, linkeroor winkelhaak van voren en halvemaan van achteren; de 2de, regteroor stomp, linkeroor winkelhaak van achteren, halvemaan van voren; de 3de, regteroor winkelhaak van voren, halvemaan van achteren, linkeroor halvemaan van voren, winkelhaak van achteren; de 4de, regteroor winkelhaak van voren en van achteren, linkeroor halvemaan van voren, allen bejaard.

Dec. 11.—B. L. van der Vijver,—Buffelsdrift,—Een Os, omtrent 3 jaren oud, eijerkleur, gemerkt twee halve maantjes van achteren en een sneetje van voren, witte voorpooten; een wit en-vaal Koe, omtrent 4 jaren oud, gemerkt winkelhaak van achteren in het linkeroor.

Dec 18.—J. A. van der Merwe, Wagendrift,—Een bruin Ruinpaard met een klein kol en witte [illegible] regter achtervoet wit, omtrent 10 jaar oud; een schimmel Ruinpaard, omtrent 6 jaren oud; een blaauwschimmel Ruinpaard, omtrent 5 jaren oud; een bles Os met witte pooten en lappen, omtrent 9 jaren oud, regteroor twee sneden van voren en een van achteren, linkeroor een snee van voren en een van achteren; een roode Bul omtrent 2 jaren oud, regteroor zwaluwstaart, linkeroor stomp, snee van achteren; een roode Os, 8 jaren oud, ongemerkt; een roode Bul, 3 jaren oud, linkeroor zwaluwstaart, snee van achteren; een roode Koe met een klein Kalf, regteroor winkelhaak van voren, linkeroor stomp met een scheur er in, omtrent 10 jaren oud.

VAATWERK!!

DE ONDERGETEEKENDE heeft te Koop aan zijne Kuiperij, tegenover de Wijn-Maatschappij, Stukvaten, Kuipen en alle soorten kleinere Vaten, tegen de laagste marktprijzen.

H. ZUIDMEER.

Paarl, 18 Nov. 1878.